

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการใช้ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกลุ่มภาคกลาง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. สภาพและปัญหา
 - 1.1 ความหมายของสภาพ
 - 1.2 ความหมายของปัญหา
 - 1.3 สภาพและปัญหาการใช้ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา
2. การบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน
 - 2.1 ประเภทของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
 - 2.2 ขอบข่ายการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
3. มาตรฐานการศึกษา
 - 3.1 ความหมายของมาตรฐานการศึกษา
 - 3.2 ความหมายของตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา
 - 3.3 มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ
 - 3.4 มาตรฐานการอาชีวศึกษาและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
4. เกณฑ์การประเมินตนเองตามตัวบ่งชี้มาตรฐานการอาชีวศึกษา
 - 4.1 มาตรฐานผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา
 - 4.2 มาตรฐานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
 - 4.3 มาตรฐานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 4.4 มาตรฐานการบริการวิชาชีพสู่สังคม
 - 4.5 มาตรฐานนวัตกรรมและการวิจัย
 - 4.6 มาตรฐานภาวะผู้นำและการจัดการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สภาพและปัญหา

1. ความหมายของสภาพ

ได้มีนักวิชาการการศึกษา ให้ความหมายของคำว่าสภาพไว้ ดังนี้

เพ็ญศรี ประดับสุข (2542, หน้า 6) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง การปฏิบัติงาน หรือ กิจกรรมการบริหารโรงเรียนในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา

อัปสร สุรโชติ (2544, หน้า 7) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตาม สภาพที่เป็นจริงของการดำเนินงาน

จิตการุณ วัชรราชชนย์ (2544, หน้า 7) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง ลักษณะที่รับรู้ได้ ถึงการบริหารงาน การจัดและดำเนินการด้านการบริหาร โดยผู้รับผิดชอบจะต้องดำเนินการใน ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน การตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไข

หยุด คณโฑทอง (2544, หน้า 6) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง สภาพที่เป็นจริงที่ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานของสถานศึกษา

เสาวลักษณ์ สังข์ชูป (2545, หน้า 6) กล่าวว่า สภาพการดำเนินการประเมินผล ภายในของโรงเรียน หมายถึง สภาพที่เป็นจริงที่เกี่ยวกับกระบวนการการประเมินผลภายใน ของโรงเรียน

คมกฤษ คัมภีรานนท์ (2546, หน้า 7) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง สภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับการดำเนินการบริหาร

ทวน เทียงเจริญ (2546, หน้า 9) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานที่เป็นจริงเกี่ยวกับการบริหาร

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, หน้า 1123) ได้ให้ความหมายของคำว่า สภาพ หมายถึง ความเป็นเองตามธรรมดา หรือตามธรรมชาติ เช่น สภาพความเป็นอยู่ สภาพดินฟ้าอากาศ, ลักษณะในตัวเอง, ลักษณะหรือภาวะหรือธรรมชาติ ที่เป็นมาแต่แรก

ถัน ทองดี (2548, หน้า 13) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่จริงหรือ สภาพที่เป็นจริงของการดำเนินงานนั้นๆ

อำพร จันทรดา (2549, หน้า 11) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง สิ่งที่เป็นอยู่หรือดำรง อยู่ในปัจจุบันมีความสอดคล้องกับสิ่งที่ปฏิบัติอยู่และเป็นไปตามประสงค์ที่ตั้งไว้เพื่อให้เกิด การพัฒนา

ฮอดก์คินสัน (Hodgkinson, 1991, p.94) ได้ให้คำจำกัดความว่า สภาพ คือ สิ่งที่เป็นอยู่ ดำรงอยู่ หรือคงอยู่ในปัจจุบัน มีความสอดคล้องกัน มีความสมดุล

จากความหมายต่างๆ ที่ได้กล่าว สรุปได้ว่าสภาพ หมายถึง สภาพที่เป็นจริงของ การปฏิบัติงาน หรือการดำเนินงาน หรือการใช้ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กลุ่มภาคกลาง ในสถานการณ์ปัจจุบัน

2. ความหมายของปัญหา

ได้มีนักวิชาการศึกษา ให้ความหมายของคำว่าปัญหา ไว้ดังนี้

เพ็ญศรี ประดับสุข (2542, หน้า 2) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือเหตุ ข้อขัดข้องที่ทำให้การปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารและครู ในสถานศึกษา

พิเชษฐ์ ศรีหนารถ (2543, หน้า 5) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง สภาพการณ์ หรือ สภาพที่เป็นอยู่อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบริหารสถานศึกษา พุทธศักราช 2541

อัปสร สุรโชติ (2544, หน้า 7) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรค หรือความ ขัดข้อง ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน

จิตการุณ วัชรวิชัญญ์ (2544, หน้า 7) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรคในการ บริหารงานการจัดและดำเนินการด้านการบริหาร

หยด คนโททอง (2544, หน้า 6) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือ ข้อขัดข้องเกี่ยวกับกระบวนการ

เสาวลักษณ์ สังข์รูป (2545, หน้า 6) กล่าวว่า ปัญหาการประเมินผลภายในของ โรงเรียน หมายถึง ข้อขัดข้องเกี่ยวกับการประเมินผลภายในของโรงเรียน

อัยนา เพ็ชรทองคำ (2545, หน้า 61) ได้ให้คำจำกัดความของปัญหา หมายถึง สภาพความแตกต่างทางความคิดเห็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีทั้งข้อดีและข้อเสียซึ่งส่งผล กระทบต่อการทำงาน

สุรพล พุฒคำ (2546, หน้า 8) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง ความสลับซับซ้อนของ สถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งอาจจะสอดคล้องกับสถานการณ์เพียงบางสถานการณ์หรือหลาย สถานการณ์ในเวลาเดียวกันก็ได้

คมกฤษ คัมภีรานนท์ (2546, หน้า 7) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือ ข้อขัดข้องเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร

ทวน เทียงเจริญ (2546, หน้า 9) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรค หรือ ข้อขัดข้องเกี่ยวกับการทำงาน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, หน้า 687) ได้ให้ ความหมายของปัญหาไว้ว่า ปัญหา หมายถึง ข้อสงสัย , ข้อขัดแย้ง เช่น ทำได้โดยไม่มีปัญหา คำถาม, ข้อที่ควรทราบ เช่น คอบปัญหา, ข้อที่ต้องพิจารณาแก้ไข เช่น ปัญหาเฉพาะหน้า

ณพล ชื่นพักตร์ (2548, หน้า 6) กล่าวว่า ปัญหาการประเมินผลภายในของ สถานศึกษา หมายถึง ข้อขัดข้องการประเมินผลในสถานศึกษา

ถัน ทองดี (2548, หน้า 14) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรค หรือข้อขัดข้องใน การดำเนินงานที่ทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

อำพร จันทร์ดา (2549, หน้า 12) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง สภาพการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่บุคคลมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน แต่ต้องตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ส่งผลกระทบต่อการทำงาน

ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel , 2001, p.336) กล่าวว่าปัญหา หมายถึง ความไม่พึงพอใจที่มีความจำเป็นต้องเอาใจใส่ดูแล หรือขาดการเอาใจใส่ดูแล และยังเป็นความแตกต่างของวิธีการแก้ปัญหาและการเลือกวิธีการแก้ปัญหา ปัญหาอาจจะนำไปสู่หรืออาจไม่นำไปสู่การแก้ปัญหา และปัญหาอาจได้รับการแก้ไขหรือไม่ได้รับการแก้ไข เมื่อวิธีการแก้ปัญหานั้นถูกนำไปใช้

จากความหมายต่างๆ ที่กล่าวสรุปได้ว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องของการปฏิบัติงาน หรือการดำเนินงาน หรือการใช้ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กลุ่มภาคกลางในสถานการณ์ปัจจุบัน

3. สภาพและปัญหาการใช้ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา

สถานภาพการประเมินสถาบันการอาชีวศึกษาตามตัวบ่งชี้มาตรฐานการอาชีวศึกษา 6 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้ สถาบันการอาชีวศึกษาที่ได้รับการประเมินรอบที่สองระหว่างปี 2549-2553 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 790 แห่ง ได้รับการรับรองรายงาน 384 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 48.6 อยู่ระหว่างการประเมิน 165 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20.9 และยังไม่ได้รับการประเมิน 241 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30.5 ผลการนำตัวบ่งชี้มาตรฐานการอาชีวศึกษาไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษา พบว่าผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับดี (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2551)

3.1 สภาพและปัญหาการใช้ตัวบ่งชี้มาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถานศึกษากลุ่มภาคกลางพบว่า

3.1.1 วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี รับการประเมินปี 2549 ผลการประเมินระดับสถาบันได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.44 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดีมาก 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษา ระดับดี 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 การประกันคุณภาพภายใน มาตรฐานที่ 2 คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา มาตรฐานที่ 5 การให้บริการทางวิชาการสู่ชุมชนและสังคม และมาตรฐานที่ 6 การบริหารและการจัดการ ระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 4 นวัตกรรมและการสร้างองค์ความรู้ของอาจารย์และนักศึกษา สภาพและปัญหา จุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือการพัฒนา ระบบฐานข้อมูลการจัดการระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และประเมินคุณภาพทุกปี การวางแผนติดตามช่วยเหลือผู้เรียนให้สำเร็จการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ การสำเร็จการศึกษา ควรเพิ่มสัดส่วนงบประมาณค่าวัสดุฝึกแต่ละสาขาวิชา การขาดแคลนครูผู้สอนวิชาชีพ ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณการจัดทำนวัตกรรม งานวิจัยของครู-อาจารย์

และนักศึกษา ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีการติดตามผล ประเมินผลโครงการ ให้บริการทางวิชาการสู่ชุมชน ติดตามสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการ การจัดทำเอกสาร งานโครงการกิจกรรมควรมีขั้นตอน ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยปรับปรุงห้อง ปฏิบัติการทางภาษาให้ทันสมัย

3.1.2 วิทยาลัยเทคนิคมินบุรี รับการประเมินปี 2549 ผลการประเมินระดับ สถาบัน ได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.53 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดีมาก 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 4 นวัตกรรมและการสร้างองค์ความรู้ของอาจารย์และนักศึกษา และมาตรฐานที่ 5 การให้บริการทางวิชาการต่อชุมชนและสังคม ระดับดี 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 การประกันคุณภาพภายใน มาตรฐานที่ 2 คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษา และมาตรฐานที่ 6 การบริหารและการจัดการ สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือ การสนับสนุนงบประมาณและส่งเสริมการจัดทำ นวัตกรรมให้เกิดการพัฒนาขึ้นของครู-อาจารย์ และนักศึกษา การประเมินควรกำหนดเป็นระดับ ความคิดเห็นพึงพอใจ ควรใช้ 5 ระดับ (rating scale) เหมือนๆ กัน การเก็บข้อมูลความพึงพอใจ ของสถานประกอบการหรือนายจ้างที่สำเร็จการศึกษาได้งานทำใน 1 ปี ควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์เพิ่ม ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณทุกสาขาวิชาในการจัดทำนวัตกรรม โครงการงาน สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยของครู-อาจารย์และนักศึกษา ควรจัดการเรียนที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการพัฒนาครู-อาจารย์ด้านความรู้ทางวิชาชีพ และการสอน

3.1.3 วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ รับการประเมินปี 2549 ผลการประเมิน ระดับสถาบันได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.31 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดี 5 มาตรฐาน คือมาตรฐานที่ 1 การประกันคุณภาพภายใน มาตรฐานที่ 2 คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษา มาตรฐานที่ 5 การให้บริการทาง วิชาการต่อชุมชน และสังคม มาตรฐานที่ 6 การบริหารและการจัดการ ระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 4 นวัตกรรมและการสร้างองค์ความรู้ของอาจารย์และนักศึกษา สภาพและ ปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา ควรพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระบบฐานข้อมูลต่างๆ ควรจัดทำเป็นปัจจุบัน และมีการประกันคุณภาพภายในอย่างสม่ำเสมอ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยจัดทำแผนการสอน แบบทดสอบมาตรฐานวิชาชีพให้มี คุณภาพ ติดตามผู้สำเร็จการศึกษาให้ได้เพิ่มมากขึ้น จัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เพียงพอ ทันสมัย เชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ผู้เรียน จัดเก็บข้อมูลด้านนวัตกรรมและ การสร้างองค์ความรู้ของอาจารย์และนักศึกษาให้ตรงกับปีการศึกษา แยกออกจากกันให้ชัดเจน และพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางสำหรับผู้บริหาร เพื่อช่วยในการบริหารจัดการวิทยาลัยอย่างมี ประสิทธิภาพ

3.1.4 วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี รับการประเมินปี 2550 ผลการประเมินระดับ สถาบัน ได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.39 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดีมาก 1 มาตรฐาน

ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 และระดับดี 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1,2,5 และ 6 ระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 4 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือ ระบบศูนย์ข้อมูลและการใช้ IT ในการบริหารข้อมูล ระบบกลไกการประกันคุณภาพภายใน ลดจำนวนนักศึกษาออกกลางคัน และการพัฒนาสภาพพื้นที่ฝึกงาน และการปรับภูมิทัศน์ทั่วไป

3.1.5 วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร รับการประเมินปี 2550 ผลการประเมินระดับสถาบันได้ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ย 3.35 ผลการประเมินระดับมาตรฐาน ได้ระดับดีมาก 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 5 ระดับดี 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 2 ระดับพอใช้ 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 และ 6 ระดับปรับปรุง 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 และ 4 สภาพและปัญหา จุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ บูรณาการเข้ากับงานประจำและนำข้อมูลเสนอแนะมาพัฒนางานต่างๆ ในวิทยาลัยขยายอาคารเรียนไปสถานที่จัดตั้งแห่งที่สอง (บ้านบ่อ) ในสาขาที่ไม่สามารถขยายห้องเรียนได้ ในการประเมินครั้งแรกมีการเสนอไว้โดยคณะกรรมการ แต่ไม่พบแผนการพัฒนาด้านอาคารเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

3.1.6 วิทยาลัยเทคนิคราชสีห์ชาราม รับการประเมินปี 2551 ผลการประเมินระดับสถานศึกษาได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.10 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดี 5 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1,2,3,4, และ 6 ได้ระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 5 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือระบบการประกันคุณภาพภายใน ขาดข้อมูล ขาดความเชื่อมโยง ไม่มีการประกันภายในอย่างต่อเนื่อง การจัดทำรายงานยังขาดรูปแบบที่ดี พัฒนาระบบการติดตามผู้เรียนให้สำเร็จการศึกษาตามโครงสร้างและระยะเวลาหลักสูตร จัดสรรงบประมาณด้านวัสดุฝึกอย่างเพียงพอ จัดผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาให้ความรู้กับนักศึกษา จัดทำนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยให้ครบทุกสาขาวิชา ให้บริการวิชาการสู่ชุมชนในสาขาที่เปิดสอน โดยจัดทำแผนการให้บริการวิชาการสู่ชุมชน จัดทำสถิติผู้รับบริการพร้อมทั้งมีการสรุปผลและประเมินโครงการ พัฒนาคู่มือด้านความรู้ ด้านวิชาชีพที่สอน และวิธีการจัดการเรียนรู้ พัฒนาฐานข้อมูลให้ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ควรมีการสร้างเครือข่ายประชาคมอาชีวศึกษาในการสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกสถานศึกษา

3.1.7 วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม รับการประเมินปี 2549 ผลการประเมินระดับสถาบันได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.15 ผลการประเมินมาตรฐานได้ระดับดีมาก 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 5 ระดับดี 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 2,3,4, และ 6 ระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือปรับปรุงสำนักงานประกันคุณภาพ จัดทำเอกสารให้เป็นระบบ ขาดข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ขาดความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารความรู้ด้านการประกัน ควรจัดทำรายงานประจำปีให้เป็นรูปเล่มรวบรวมสรุปโครงการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ติดตามช่วยเหลือให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสำเร็จการศึกษาตามโครงสร้างหลักสูตร เพื่อป้องกันการออกกลางคัน เพิ่มอาจารย์

ประจำที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพ ครูภัณฑ์เครื่องมืออุปกรณ์การศึกษามีจำนวนน้อยไม่ทันสมัย มีปริมาณไม่เพียงพอต่อผู้เรียน ควรมีแผนงานด้านการวิจัยนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ ให้ครอบคลุมทุกสาขาวิชา ควรมีการพัฒนาระบบสารสนเทศให้ทุกหน่วยงานในสถานศึกษา สนับสนุนอาจารย์สายวิชาชีพให้ได้รับการพัฒนาด้านวิชาชีพที่สอน และกระบวนการจัดการ เรียนรู้

3.1.8 วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ รับการประเมินปี 2549 ผลการประเมินระดับสถาบันได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.20 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดีมาก 1 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 5 ระดับดี 4 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 2,3,4 และ 6 ระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือการจัดทำระบบประเมินคุณภาพภายในยังขาดประสิทธิภาพ ควรมีระบบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องหรือใช้ระบบ PDCA ในการบริหารจัดการ การจัดทำเอกสารขาดรูปแบบเป็นระบบ ให้มีการประเมินโครงการกิจกรรมเพื่อนำผลมาพัฒนา การจัดระบบติดตามผู้สำเร็จ การศึกษา เพื่อนำผลมาพัฒนาการจัดการศึกษา พัฒนาศูนย์วิทยบริการให้มีมาตรฐาน สอดคล้องแนวทางการปฏิรูปการศึกษา จัดสรรงบประมาณด้านวัสดุฝึกเพิ่มขึ้น ควรสำรวจ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนของครูอาจารย์ทุกรายวิชา ควรมีการบูรณาการ งานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และโครงการให้บริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน ควรพัฒนาระบบ สารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรด้านวิชาชีพให้มากขึ้น และจัดทำพันธกิจให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนำสู่การปฏิบัติ

3.1.9 วิทยาลัยอาชีวศึกษานนบุรี รับการประเมินปี 2549 ผลการประเมินระดับสถาบันได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.43 ผลการประเมินระดับมาตรฐาน ได้ระดับดีมาก 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 5 และ 6 ระดับดี 3 มาตรฐาน คือมาตรฐานที่ 2,3 และ 4 ระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือการจัดระบบ ประกันคุณภาพภายในให้เป็นระบบ และดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง และนำ ผลจากการประเมินมาใช้พัฒนา นักศึกษาสาขาผ้าและเครื่องแต่งกายมีเรียนน้อย ควรณรงค์ ด้านการสร้างจุดเด่นทางวิชาชีพนี้ทั้งภาครัฐและเอกชน จัดโครงสร้างบริการวิชาการทางวิชาชีพ ให้มากและเป็นไปตามความต้องการของชุมชนเพื่อปลูกกระแส คุณค่า ความนิยม

3.1.10 วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา รับการประเมินปี 2549 ผลการประเมินระดับสถานศึกษาได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.48 ผลการประเมินระดับมาตรฐาน ได้ระดับดีมาก 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1,2 และ 6 ระดับดี 3 มาตรฐาน คือมาตรฐานที่ 3,4 และ 5 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือการประกันคุณภาพภายในควรดำเนินการ อย่างต่อเนื่องลงลึกในทุกสาขาวิชา โดยทุกองค์กรย่อยในสถานศึกษาควรดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ ครบตามวงจร PDCA การจัดการเรียนการสอนควรมีแผนการสอนให้ครบทุก สาขาวิชา วางแผนการเชิญวิทยากรภายนอกให้ครบทุกสาขาวิชาชีพ ควรมีการประเมินคุณภาพ

การสอนของอาจารย์ให้ครบทุกสาขาวิชา ควรจัดทำแผนงานด้านการวิจัย นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ ให้ครอบคลุมทุกสาขาวิชาชีพในสัดส่วนที่เหมาะสม พร้อมจัดงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ ควรจัดการบริการวิชาชีพสู่ชุมชนและสังคม เพื่อผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์จริงและจะต้องมีการติดตามผลจากผู้เรียนโดยตรง ปรับปรุงพัฒนาห้องสมุดโดยเร่งด่วน ทั้งในด้านระบบการจัดการ ทรัพยากร ความสะดวกและบุคลากรสนับสนุน

3.1.11 วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก รับการประเมินปี 2550 ผลการประเมินระดับสถาบันได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.02 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดีมาก 2 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 5 และ 6 ได้ระดับดี 3 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1, 2 และ 3 ระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 4 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นระบบเครือข่ายเชื่อมโยงทั่วทั้งองค์กร เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนบรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่อง ควรจัดสรรงบประมาณค่าวัสดุฝึก และงบประมาณสนับสนุนงานวิจัย นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์อย่างเพียงพอ ควรเพิ่มครูในสาขาวิชาให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน ควรติดตามช่วยเหลือผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ สำเร็จการศึกษาตามโครงสร้างหลักสูตร ส่งเสริมผู้เรียนที่จบการศึกษาให้ประกอบอาชีพมากขึ้น ควรจัดวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้ความรู้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมการจัดทำนวัตกรรม งานวิจัย และพัฒนางานวิจัยตามเกณฑ์มาตรฐาน พร้อมหาแหล่งเงินทุนเพื่อการดำเนินงาน

3.1.12 วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง รับประเมินปี 2551 ผลการประเมินระดับสถานศึกษา ได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.02 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้รับระดับดี 5 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 2,3,4,5 และ 6 ระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา ไม่จัดทำแผนยุทธศาสตร์ รวมทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ไม่มีระบบการประกันคุณภาพประกันภายใน ขาดการนำผลการประเมินประสิทธิผลของโครงการ มาวิจัยเพื่อพัฒนาต่อยอดและสร้างสรรค์ผลงานองค์ความรู้ใหม่ๆ และนำผลการบริการวิชาการมาทำงานวิจัยให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และสังคมให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การจัดทำระบบฐานข้อมูลยังไม่ครบทุกด้าน และไม่พบการจัดระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล การประเมินโครงการกิจกรรม นักศึกษาไม่ได้ประเมินทุกโครงการ ไม่ทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงและต่อยอดตามวงจร PDCA

3.1.13 วิทยาลัยพัฒนศึกษารินทร์ราชัย รับการประเมินปี 2549 ผลการประเมินระดับสถาบัน ได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.29 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดีมาก 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 3,4 และ 5 ระดับดี 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1, 2 และ 6 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือ ยังไม่มีระบบการกำกับติดตามการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน บุคลากรควรมีความรู้เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ การดำเนินงานของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ใน

ระดับต่ำ ครูประจำที่มีวุฒิทางวิชาชีพต่อนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา มีอัตราส่วนสูงกว่าเกณฑ์ งบประมาณด้านวัสดุฝึกจัดสรรอยู่ในระดับต่ำ ขาดการบริหารจัดการข้อมูลภายในที่เป็นระบบ และเกิดประโยชน์ต่อการบริหารงาน

3.1.14 วิทยาลัยพัฒนชยการเขตพุน รับการประเมินปี 2549 ผลการประเมินระดับสถาบันได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.43 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดีมาก 2 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 2 และ 6 ได้ระดับดี 4 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1,3,4 และ 5 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือ การจัดทำแผนกลยุทธ์ เป้าหมาย แผนดำเนินงาน การติดตามผล ควรสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การนำผลประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้ในการพัฒนาความต่อเนื่อง งานวิจัยดำเนินการขาดเนื้อหา รูปแบบงานวิจัยที่สมบูรณ์ การจัดสรรงบประมาณ และการให้บริการวิชาการสู่ชุมชนมีน้อย ผู้เรียนระดับ ปวช. มีผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์ต่ำ อัตราการจบการศึกษาแล้วทำงานต่ำ อัตราส่วนอาจารย์ประจำต่อสาขาวิชาชีพบางสาขาไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ควรมีการเชิญวิทยากรจากภายนอก ให้ความรู้แก่ผู้เรียนครบทุกสาขาวิชา

3.1.15 วิทยาลัยพัฒนชยการบางนา รับการประเมินปี 2550 ผลการประเมินระดับสถานศึกษาได้ระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.75 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดีมาก 3 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 2,3 และ 5 ระดับดี 3 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1,4 และ 6 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา การประเมินคุณภาพภายในควรมีการอบรม ผู้ประเมินเพื่อจะได้มีเทคนิคในการประเมินที่มีประสิทธิภาพและสะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ของ วิทยาลัยอย่างชัดเจน การนำเสนอผลการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ควรจัดทำในรูปของ งานวิจัยเพื่อติดตาม กำกับดูแลและพัฒนาได้ง่ายขึ้น งานวิจัยและบริการทางวิชาการควรเน้น จุดเด่นที่วิชาชีพของวิทยาลัย เช่น SME การเขียนแผนธุรกิจ คอมพิวเตอร์ บัญชี ให้นักศึกษาได้ ฝึกฝนเรียนรู้จากกิจกรรมต่างๆ

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการใช้ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม สถานศึกษายังใช้ตัวบ่งชี้ในการบริหารจัดการศึกษาขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ระดับผลการ ประเมินโดยภาพรวมจะอยู่ในระดับดี แต่ผลการรายงานสภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควร พัฒนามากที่สุด คือ มาตรฐานที่ 1 ยังขาดระบบประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพผล มาตรฐานที่ 4 นวัตกรรมและการสร้างองค์ความรู้ของอาจารย์และนักศึกษา มีการ จัดทำน้อย ขาดการสนับสนุนงบประมาณอย่างพอเพียง และไม่นำผลงานมาใช้ประโยชน์ ต่อการจัดการเรียนการสอน ภาคธุรกิจและชุมชน และมาตรฐานที่ 5 การให้บริการทางวิชาการ ต่อชุมชนและสังคม ยังมีการให้บริการน้อยมาก สถานศึกษาอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะต้องนำตัวบ่งชี้มาตรฐานไปใช้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จะทำให้การจัดการศึกษาอาชีวศึกษามีคุณภาพอย่างแท้จริง

3.2 สภาพและปัญหาการใช้ตัวบ่งชี้มาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

3.2.1 โรงเรียนเทคนิคพิเศษการอยุธยา รับการประเมินปีการศึกษา 2549 ผลการประเมินระดับสถาบันได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.72 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดี 5 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1,2,3,5 และ 6 อยู่ในระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 4 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือ สถานศึกษาควรนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดตั้งสำนักงานการประกันคุณภาพมีหัวหน้างานประกันคุณภาพรับผิดชอบอย่างชัดเจน ควรสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการสอนของครูผู้สอนทุกรายวิชา จัดงบประมาณสำหรับวัสดุฝึกอย่างเพียงพอเหมาะสมทุกแผนกวิชา ควรจัดเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดให้ผู้เรียนได้ใช้สืบค้น สนับสนุนงบประมาณการจัดทำนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ของครูอาจารย์และนักศึกษาให้มากขึ้น ควรสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคเอกชน และประชาชนอาชีวศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดระบบฐานข้อมูลพื้นฐานให้ครบถ้วน จัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนวิชาชีพทุกแผนกวิชา

3.2.2 โรงเรียนไทยอโยธยาบริหารธุรกิจ รับการประเมินปี 2549 ผลการประเมินระดับสถาบันได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.01 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดี 5 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1,2,3,4 และ 5 และระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 6 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา ควรจัดทำแผนการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพจริง เพิ่มจำนวนครูต่อนักศึกษามีสัดส่วนเพิ่มขึ้นสูงกว่าเกณฑ์กำหนด ควรจัดหาครูเพิ่มเติมให้เพียงพอ

3.2.3 โรงเรียนเทคโนโลยีแหลมทอง รับการประเมินปี 2549 ผลการประเมินระดับสถาบันได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.39 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดีมาก 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 2 และ 4 ระดับดี 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1,3,5 และ 6 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือ การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในการประกันคุณภาพภายใน พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในให้สมบูรณ์ต่อเนื่อง จัดทำการประกันคุณภาพภายในทุกปีการศึกษา ควรนำข้อสอบมาตรฐานของหน่วยงานกลางมาประเมินนักศึกษาผู้สำเร็จการศึกษา พัฒนาศูนย์วิทยบริการให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ครูเชี่ยวชาญการผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ และประสบการณ์ทุกสาขาวิชาทุกภาคเรียน

3.2.4 โรงเรียนเทคโนโลยีปทุมธานี รับการประเมินปี 2549 ผลการประเมินระดับสถาบันได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.58 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดี 2 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1 และ 2 ระดับพอใช้ 4 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 3,4,5, และ 6 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือการจัดเก็บและบันทึกข้อมูลต่อเนื่อง และจัดทำระบบข้อมูล ควรจัดระบบการสอบมาตรฐานวิชาชีพอย่างมีขั้นตอนชัดเจน ควรพัฒนาผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักศึกษาระดับ ปวส. ให้สูงขึ้น ควรจัดทำหลักสูตรสมรรถนะให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ เพิ่มจำนวนอาจารย์ให้พอสอดคล้องกับจำนวนนักศึกษา เชิญผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ผู้เรียน สำนวจความพึงพอใจของผู้เรียนต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์ ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน นำผลที่ได้ไปใช้ในการเรียนการสอน การบริหารจัดการควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ มีผู้รับผิดชอบดูแลความปลอดภัยและพัฒนาระบบเครือข่ายให้ทันสมัย ควรจัดอบรมพัฒนาครูบุคลากรด้านความรู้ วิชาชีพ และกระบวนการจัดการเรียนรู้

3.2.5 โรงเรียนเทคโนโลยีละโว้ จังหวัดลพบุรี รับการประเมินปี 2550 ผลการประเมินระดับสถาบันได้ระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.66 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดีมาก 2 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 2 และ 5 ระดับดี 4 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1,3,4 และ 6 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน รวมถึงกลไกการประกันคุณภาพให้เกิดประสิทธิผล ปรับปรุงทัศนียภาพและภูมิทัศน์โรงเรียน ทั้งด้านหน้าและบริเวณภายในโรงเรียน จัดระเบียบเครื่องมืออุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่างๆให้เรียบร้อย จัดแผนพัฒนาโรงเรียนด้านอาคารอย่างต่อเนื่อง

3.2.6 โรงเรียนบริหารธุรกิจละโว้ จังหวัดลพบุรี ได้รับการประเมินปี 2550 ผลการประเมินระดับสถาบัน ได้ระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.71 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดีมาก 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1,3,5 และ 6 ระดับดี 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 2 และ 4 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือ ส่งเสริมพัฒนาการจัดทำวิจัยของนักศึกษา สร้างเครือข่ายประชาคมอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษามีโอกาสในการประกอบอาชีพในสถานประกอบการและประกอบอาชีพอิสระให้มากขึ้น

3.2.7 โรงเรียนเทคนิคพัฒนชยการลพบุรี จังหวัดลพบุรี รับการประเมินปี 2550 ผลการประเมินระดับสถาบันได้รับการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.98 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดี 5 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 2,3,4,5 และ 6 ระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือ สถานศึกษาไม่มีสมาคมผู้ปกครองและครูและศิษย์เก่า สถานศึกษาควรดำเนินการด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการให้มีส่วนร่วมจัดการศึกษา ห้องปฏิบัติการและห้องสมุดมีสภาพไม่เหมาะสมต่อการเรียนและการค้นคว้า เครื่องมือ อุปกรณ์การศึกษา สื่อการเรียนการสอนประเภทวิชาอุตสาหกรรมมีไม่เพียงพอและทันสมัย ไม่มีระบบประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน ไม่ดำเนินการประกันภายในอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการยังไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในทุกด้านอย่างสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน มีการจัดทำนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย โครงการวิชาชีพเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ ครูอาจารย์และผู้เรียนน้อย

3.2.8 โรงเรียนเอเชียบริหารธุรกิจ และเทคโนโลยีลพบุรี จังหวัดลพบุรี รับการประเมินปี 2550 ผลการประเมินระดับสถานศึกษาได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.89 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดี 5 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 2,3,4,5 และ 6 ระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา ไม่มีการประกันคุณภาพภายใน ขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียกับสถานศึกษาในการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียน ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำประกอบอาชีพอิสระมีจำนวนน้อย อัตราส่วนนักเรียน ต่อครูสูงกว่าเกณฑ์ ยังขาดแคลนครูสายวิชาชีพ งบประมาณด้านวัสดุฝึกน้อย การจัดทำ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยของอาจารย์และนักศึกษายังมีน้อยกว่าเกณฑ์ การบริการวิชาชีพ วิชาการสู่ชุมชนมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับสาขาที่เปิดสอน การจัดการเรียนการสอนยังไม่มี การบูรณาการเนื้อหา รายวิชา และแหล่งเรียนรู้ ขาดการบริหารจัดการความรู้ที่ก่อให้เกิด การพัฒนาอย่างยั่งยืน ระบบและกลไกการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษายังไม่ชัดเจน ขาดแผน และกลยุทธ์ในการดำเนินการ

3.2.9 โรงเรียนพณิชยการช่างเทคนิคลำน้ำรายณ์ จังหวัดลพบุรี รับการประเมิน ปี 2550 ผลการประเมินระดับสถาบันได้ระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.51 ผลการประเมินระดับ มาตรฐาน ได้ระดับดีมาก 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 2 และ 3 ระดับดี 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1,4,5 และ 6 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือ พัฒนาระบบการ ประเมินผลการปฏิบัติงานในทุกมาตรฐาน จัดอบรมให้ความรู้บุคลากรด้านการประเมินโครงการ ศึกษาสาเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษา หาทางป้องกันแก้ไข ศึกษาความพึงพอใจของ สถานประกอบการต่อคุณภาพผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาได้งานทำเพื่อนำผลมาใช้ใน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ก้าวทันเทคโนโลยีปัจจุบัน ส่งเสริมผู้เรียน ให้มีทักษะด้านการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ และการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับการขยายตัว ทางเทคโนโลยี การจัดทำวิจัยให้สอดคล้องกับชุมชน การจัดทำนวัตกรรม สื่อ โครงการงาน ควรนำไปใช้ประโยชน์ทางการเรียนการสอน และพัฒนาบุคลากรและครูอาจารย์ด้านความรู้ ทางวิชาชีพ การจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา

3.2.10 โรงเรียนเทคโนโลยีชินชมไทย-เยอรมันสระบุรี จังหวัดสระบุรี รับการประเมินปี 2550 ผลการประเมินระดับสถานศึกษาได้ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.91 โดยผลการ ประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดี 5 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1,2,3,5 และ 6 ระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 4 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือการจัดทำ ระบบงานประกันภายในยังไม่เป็นระบบการดำเนินงานแต่ละมาตรฐานยังไม่ครบ ข้อมูลต่างๆ ไม่มี ความสัมพันธ์กัน บุคลากรและนักศึกษาของโรงเรียนขาดความรู้เรื่องการประกันคุณภาพ การ สอบประเมินมาตรฐานวิชาชีพผู้สำเร็จการศึกษาใช้รูปแบบหลากหลายประเมินผลได้ยาก ขาด ระบบติดตามผู้สำเร็จการศึกษา การศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อผู้สำเร็จการศึกษามี

จำนวนน้อย การจัดทำเอกสารของโรงเรียนยังไม่เป็นมาตรฐานสากล การจัดหาผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาเป็นวิทยากรให้แก่ผู้เรียนมีน้อยและไม่ครบทุกสาขาวิชา ไม่มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์วิทยบริการระบบสืบค้นห้องสมุด ขาดประสิทธิภาพ การประเมินโครงการยังไม่เป็นระบบตามหลักวิชา ไม่มีระบบการพัฒนาการจัดทำวิจัยของอาจารย์และนักศึกษา โดยขาดผู้รับผิดชอบการทำวิจัย รวมถึงการสนับสนุนวิทย งานวิจัยสิ่งประดิษฐ์ยังมีไม่ครบทุกสาขาวิชา ไม่ได้จัดทำแผนกิจกรรมและแผนงานประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางวิชาการต่อชุมชน ระบบการบริหารจัดการขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน และการสร้างเครือข่ายประชาคมอาชีวศึกษายังไม่มียระบบฐานข้อมูลเพื่อนำมาใช้เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน ไม่ใช้ระบบ PDCA เพื่อการบริหารจัดการที่ให้อุคลากรทำงานและติดตามผลงานอย่างเป็นระบบ

3.2.11 โรงเรียนเทคโนโลยีพัฒนศึกษา นครนายก จังหวัดนครนายก รับการประเมินปี 2551 ผลการประเมินระดับสถานศึกษาได้รับระดับดี ค่าเฉลี่ย 3.83 ผลการประเมินระดับมาตรฐาน ได้ระดับดี 3 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 2,5 และ 6 ระดับพอใช้ 2 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 3 และ 4 ระดับควรปรับปรุง 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือระบบการประกันคุณภาพจัดตั้งสำนักงานประกันคุณภาพไม่นำผลการประเมินภายนอกมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การจัดทำรายงานประเมินตนเองให้มีความชัดเจนในตัวชี้วัดเพื่อนำผลมาใช้และสามารถปฏิบัติได้ จัดระบบการจัดเก็บเอกสารการประกันภายใน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงห้องสมุดและความพร้อมของศูนย์วิทยบริการและสื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอ จัดหาครุภัณฑ์ในสาขาวิชาให้เพียงพอ การจัดสรรงบประมาณวัสดุฝึกและการซ่อมบำรุงรักษาครุภัณฑ์ยังไม่เพียงพอ สร้างความตระหนักให้ครู-นักเรียน จัดทำผลงานสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรม และโครงการวิจัยให้มีความหลากหลายตามสาขาวิชาพร้อมทั้งพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณ การจัดทำนวัตกรรม โครงการสิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัย พัฒนาให้มีประสิทธิภาพสามารถนำมาใช้ประโยชน์และส่งประกวดจัดทำแผนโครงการให้บริการวิชาการสู่ชุมชน พร้อมสนับสนุนงบประมาณ การบริหารจัดการควรพัฒนาระบบข้อมูล ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการและประชาคมอาชีวศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพและควรจัดอบรมให้แก่ครูอาจารย์ด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1.12 โรงเรียนเทคโนโลยีวีรพัฒน์ จังหวัดนครนายก รับการประเมินปี 2551 ผลการประเมินระดับสถาบัน ได้ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ย 3.20 ผลการประเมินระดับมาตรฐาน ได้ระดับดี 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 2 ระดับพอใช้ 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 และ 5 ระดับต้องปรับปรุง 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1,4, และ 6 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนา คือการสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ โดยบุคลากรทุกคนต้องมีส่วนร่วม สร้างระบบประกันคุณภาพภายในที่มีมาตรฐานและ

ดำเนินการตรวจประเมินคุณภาพภายใน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ควรจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนทั้งระยะยาวและระยะสั้น การกำหนดวิสัยทัศน์ และการกำหนดแผนงานบริหาร โดยมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่มีความชัดเจนและมีทิศทาง พัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูล จัดหาผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ผู้เรียนให้ครบทุกสาขาวิชา การจัดทำนวัตกรรม งานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ โครงการมีน้อย อัตราส่วนครูต่อนักเรียนมีสูงกว่าเกณฑ์ ครูบางสาขาวิชาที่ขาดแคลน

3.1.13 โรงเรียนวัฒนพุกษาบริหารธุรกิจ จังหวัดนนทบุรี รับการประเมินปี 2551 ผลประเมินระดับสถาบันได้ระดับพอใช้มีค่าเฉลี่ย 3.25 ผลการประเมินระดับมาตรฐานได้ระดับดี 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 2 ระดับพอใช้ 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 และ 6 ระดับควรปรับปรุง 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 และ 5 และระดับต้องปรับปรุง 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 4 สภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาต้องพัฒนา คือควรจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีทุกหน่วยงาน ตามหลัก PDCA จัดสรรงบประมาณให้แก่ฝ่ายและบริหารงบประมาณของโรงเรียนทั้งรายรับ-รายจ่าย ให้มีความสมดุลคุ้มค่า จัดทำข้อมูลพื้นฐานเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้มีคุณภาพแต่งตั้งคณะกรรมการภายใน ดำเนินกิจกรรมการประกันภายในอย่างต่อเนื่อง นำผลการประเมินมาใช้พัฒนาการจัดการศึกษา ติดตามดูแลนักศึกษาให้สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาโครงสร้างหลักสูตรป้องกันลดการออกกลางคัน อัตราส่วนอาจารย์ต่อผู้เรียน ยังสูงเกินกว่าเกณฑ์กำหนด ครูที่มีวุฒिवิชาชีพมีจำนวนขาดแคลน ควรจัดสรรงบประมาณด้านวัสดุฝึกอย่างเพียงพอ การจัดซื้อหนังสือที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาให้สูงขึ้น และจัดการให้บริการห้องสมุดและการใช้คอมพิวเตอร์ทางอินเทอร์เน็ตให้เป็นระบบ

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในการใช้ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมโรงเรียนมีการใช้ตัวบ่งชี้ของมาตรฐานทุกตัวบ่งชี้ยังขาดประสิทธิภาพแม้ระดับผลการประเมินโดยภาพรวมจะอยู่ในระดับดี แต่ผลจากการรายงานผลการประเมินที่คณะกรรมการประเมินได้ให้ข้อเสนอแนะ พบว่าสภาพและปัญหาจุดที่สถานศึกษาควรพัฒนาครอบคลุมทุกตัวบ่งชี้ของมาตรฐาน โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 1 การประกันคุณภาพภายใน ส่วนมากทุกโรงเรียนยังขาดระบบการจัดการที่ดี ขาดผู้รับผิดชอบการประกันภายใน ขาดความต่อเนื่อง ไม่มีแผนการปฏิบัติงาน การจัดทำเอกสารยังไม่เป็นระบบ ครู บุคลากร เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้เรื่อง การประกันคุณภาพ จึงทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานที่ 4 นวัตกรรม และการสร้างองค์ความรู้ของอาจารย์และนักศึกษามีน้อย ควรจัดสรรงบประมาณและส่งเสริมให้มีการจัดทำโครงการ โครงการ สิ่งประดิษฐ์ วิจัย โดยนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาชุมชน ภาคธุรกิจ ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และการส่งประกวดแข่งขันระดับประเทศ ระดับนานาชาติ

ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาอย่างมีคุณภาพ โรงเรียนจะต้องนำตัวบ่งชี้ทุกมาตรฐานไปปฏิบัติใช้อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพภายใน เกิดคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

การบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน

1. ประเภทของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 มาตรา 4 ได้กำหนดความหมายและประเภทของโรงเรียนเอกชน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2550, หน้า 29-30)

1.1 ความหมายโรงเรียนเอกชน

โรงเรียน หมายความว่า สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนในระบบ หรือนอกระบบที่มีชื่อเป็นสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

1.2 ประเภทโรงเรียนเอกชน

1.2.1 โรงเรียนในระบบ หมายความว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา ของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

1.2.2 โรงเรียนนอกระบบ หมายความว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา

2. ขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แบ่งการบริหารงานโรงเรียนไว้ 2 ประเภท คือ

1. งานหลักเป็นงานที่ดำเนินการเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายหลักสูตรโดยตรง ได้แก่ งานวิชาการ
2. งานสนับสนุน เป็นงานช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานหลักเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ งานบุคคล งานธุรการ-การเงิน งานอาคารสถานที่ งานกิจกรรมนักเรียน งานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงได้แบ่งการบริหารงานโรงเรียนเอกชนไว้ 6 งาน คือ

1. งานวิชาการ เป็นกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. งานบุคลากร เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรบุคคลให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
3. งานกิจการนักเรียน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนและกิจกรรมนักเรียนทั้งหมด
4. งานธุรการ-การเงิน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการหน่วยงานต่างๆของโรงเรียน ให้สามารถดำเนินงานไปตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ
5. งานอาคารสถานที่ เป็นงานการจัดอาคารสถานที่ที่มุ่งประโยชน์ใช้สอยอย่างเต็มที่
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน เป็นงานที่โรงเรียนพยายามนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และให้ชุมชนได้มีโอกาสใช้บริการจากโรงเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานโรงเรียนมีขอบเขตเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา คือ นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ และมีคุณสมบัติอันพึงประสงค์สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข โรงเรียนเอกชนจะต้องพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนให้สนองกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2547, หน้า 3)

มาตรฐานการศึกษา

1. ความหมายของมาตรฐานการศึกษา

จรัส นองมาก (2538, หน้า 18-19) กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง องค์ประกอบของการจัดการศึกษาในแต่ละเรื่องว่าดำเนินการอย่างไรจึงจะประสบผลสำเร็จ สิ่งทีระบุไว้ถือเป็นบรรทัดฐานในการตัดสินสิ่งที่จะส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพ

สมศักดิ์ สินธุรเวชณ์ (2542, หน้า 164) กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวกับคุณภาพ แบ่งเป็น 3 ด้าน

1. มาตรฐานการศึกษาด้านการผลิต หมายถึง คุณลักษณะ คุณภาพพึงประสงค์ของผู้เรียนที่เป็นผลผลิตของหลักสูตร
2. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย หมายถึง คุณภาพของคน อุปกรณ์งบประมาณ สถานที่ เทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพ
3. มาตรฐานการศึกษา ด้านกระบวนการ หมายถึง คุณธรรมของระบบวิธีการ เทคโนโลยีหรือระบบที่มีประสิทธิภาพ

นิยม โพธิ์งาม (2544, หน้า 4) กล่าวไว้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของสิ่งนั้นแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ และมาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2549, หน้า 6-7) ได้กล่าวถึง มาตรฐานการศึกษา ตามคำอธิบายประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมายความว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อให้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2547, หน้า 3) ได้กล่าวถึง มาตรฐานการศึกษา หมายถึง เกณฑ์คุณภาพ 7 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายการศึกษา
2. ปัจจัยที่ 2 หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
3. ปัจจัยที่ 3 บุคลากร
4. ปัจจัยที่ 4 ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน
5. ปัจจัยที่ 5 การจัดการ การบริหาร
6. ปัจจัยที่ 6 กิจกรรมนักเรียน-นักศึกษา
7. ปัจจัยที่ 7 สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2547 หน้า 114) ได้กล่าวถึง มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาค่ากว่าปริญญา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาค่ากว่าปริญญาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาค่ากว่าปริญญา ประกอบด้วย 8 มาตรฐาน ดังนี้

1. มาตรฐานด้านผู้จบการศึกษา
2. มาตรฐานด้านการเรียนรู้
3. มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้
4. มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์
5. มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ
6. มาตรฐานด้านกิจการนักศึกษาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
7. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ
8. มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2550, หน้า 9) ได้กล่าวถึง มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับทุกลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

จากความหมายต่างๆ ที่ได้กล่าวสรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นองค์ประกอบหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

2. ความหมายของตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2549, หน้า 1-2) ได้กำหนดหลักการตัวบ่งชี้สมรรถนะของมาตรฐานและตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาดำกว่าปริญญา ได้มีการวางหลักการไว้ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงชี้วัดถึงผลการจัดการศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาดำกว่าปริญญา ได้แก่ ผลผลิตการจัดการศึกษา การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
2. ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์และแนวทางการจัดการศึกษาตามหมวด 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
3. ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงมีจำนวนไม่มาก แต่ต้องมีความชัดเจนเป็นที่ยอมรับร่วมกันในสถานศึกษาอุดมศึกษาดำกว่าปริญญาว่าเป็นตัวบ่งชี้ที่ดี ในการประเมินคุณภาพภายนอก
4. ในกลุ่มวิชาที่มีลักษณะเฉพาะ พึงมีตัวบ่งชี้เพิ่มเติมเฉพาะกลุ่มวิชาได้ อาทิ เกษตรกรรม ประมง คหกรรมศาสตร์ ช่างอุตสาหกรรม พณิชยกรรม บริหารธุรกิจ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ศิลปกรรม เวชกรรม และพลศึกษา เป็นต้น
5. ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงมีความเข้ากันได้ (compatibility) กับแนวทางการประกันคุณภาพของหน่วยงานต้นสังกัดที่ดำเนินการอยู่ เพื่อเป็นการส่งเสริมบทบาทซึ่งกันและกันและลดภาระงานเอกสารของสถานศึกษาที่ไม่จำเป็นลง ทั้งนี้ ภายใต้การประสานงานระหว่างสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กับหน่วยงานต้นสังกัด ตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่ที่ใช้ในการประเมินจะอาศัยรายงานประจำปีที่มีลักษณะเป็นรายงานประเมินตนเอง (self-assessment report) เป็นองค์ประกอบที่สถานศึกษาส่งให้ต้นสังกัดเป็นหลักฐานในการพิจารณา ก่อนการไปเยี่ยมสถานศึกษา โดยอาจมีการขอข้อมูลเพิ่มเติมจากสถานศึกษาเฉพาะตัวบ่งชี้บางด้านที่จำเป็นและ ไม่ปรากฏในรายงานที่ส่งให้ต้นสังกัด
6. ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาและกลุ่มวิชาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและในขณะเดียวกันต้องทำให้เกิดความสามารถเปรียบเทียบได้ระหว่างสถานศึกษาหรือสาขาวิชาด้วย

7. ตัวบ่งชี้ที่ใช้พึงมีความเป็นสากลเพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพที่ใช้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ อันจะเป็นผลดีต่อทั้งผู้เรียนและคณาจารย์ ตลอดจนสถานศึกษาเองในการร่วมมือกับต่างประเทศในระยะยาว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2547, หน้า 114) ได้กล่าวถึง ตัวบ่งชี้ หมายถึง คุณลักษณะที่ระบุถึงผลงาน การดำเนินงาน ความสำเร็จ กิจกรรม การเปลี่ยนแปลง การพัฒนาและปัจจัยสนับสนุนที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาค่ากว่าปริญญา ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาค่ากว่าปริญญา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ตัวบ่งชี้สมรรถนะสำคัญ 30 ตัวบ่งชี้ 2) ตัวบ่งชี้เฉพาะกลุ่มวิชา และ 3) ตัวบ่งชี้ที่พิจารณาจากรายงานประจำปีการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2550, หน้า 11) ได้กล่าวถึง ตัวบ่งชี้ หมายถึง สิ่งที่ถูกประเมิน ซึ่งเป็นตัวบ่งบอกถึงความสำเร็จในการดำเนินงานของสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ในมาตรฐานการอาชีวศึกษาที่กำหนดไว้มีทั้งหมด 34 ตัวบ่งชี้ซึ่งเป็นขั้นต่ำ และสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมหรือกำหนดตัวบ่งชี้ขึ้นได้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมในการดำเนินงานของสถานศึกษา

จากความหมายต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าตัวบ่งชี้ หมายถึง คุณลักษณะที่ระบุถึงผลงาน ผลการดำเนิน ความสำเร็จ สิ่งที่ถูกประเมินตามขอบเขต เงื่อนไข จุดประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามการกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาของแต่ละระดับ

3. มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548, หน้า 1-9) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา ต่างมีอุดมการณ์และหลักการการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาการไทยได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์ อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่าง

ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ เพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษาดังกล่าว จึงได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ไว้ 3 มาตรฐานและ 11 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

3.1 มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

เป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น คนเก่ง คนดีและมีความสุข โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.1.1 กำลังกายกำลังใจที่สมบูรณ์

1) คนไทยมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีการพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย

3.1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนา

สังคม

1) คนไทยได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง

2) คนไทยมีงานทำและนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานและสร้าง

ประโยชน์ ให้สังคม

3.1.3 ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว

1) คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งการเรียนรู้และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

2) คนไทยสามารถปรับตัวได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

3.1.4 ทักษะทางสังคม

1) คนไทยเข้าใจและเคารพในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

2) คนไทยมีความรับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับและตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สามารถแก้ปัญหาในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกโดยสันติวิธี

3.1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

1) คนไทยดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วาจาสุจริต และมโนสุจริต

2) คนไทยมีความรับผิดชอบทางศีลธรรม และสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นไทย มีความภาคภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตน

ตามระบบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

3.2 มาตรฐานที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษา

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิดได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลายตรงตามความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ครู ศึกษาคณาจารย์รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการสอนและใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาการเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ ความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้นอยู่กับ 1) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ผู้เรียน ครู ศึกษาคณาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครองและสมาชิกชุมชน และ 2) ปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ หลักการบริหารจัดการและหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

1) มีหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนทุกระบบ สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

2) ผู้เรียนมีโอกาส/สามารถเข้าถึงหลักสูตรต่างๆ ที่จัดไว้อย่างทั่วถึง

3) องค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ มีการส่งเสริมสุขภาพ อนามัย และความปลอดภัย

4) มีการพัฒนานวัตกรรมจัดการการเรียนรู้ สื่อเพื่อการเรียนรู้และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

3.2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู ศึกษาคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

1) ผู้บริหาร ครู ศึกษาคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพ

2) ผู้บริหาร ครู ศึกษาคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม มีความพึงพอใจในการทำงานและผูกพันกับงาน มีอัตราการออกจากงานและอัตราความผิดพลาดวินัยลดลง

3) มีแนวโน้มในการรวมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะกลุ่มและติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนส่งสมองค์ความรู้ที่หลากหลาย

3.2.3 มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

- 1) องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการพัฒนาการเรียนรู้อตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน
- 2) ผู้รับบริการ/ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) มีการกำหนดระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้

3.3 มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

การเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้ การส่งเสริมและการสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม จะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศรวมทั้งเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ ร่วมจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุน แห่งเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้

- 1) ศึกษาวิจัย สำรวจ จัดทำ และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ และกลไกการเรียนรู้
- 2) ระดมทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและอื่นๆ) และความร่วมมือจากภายใน และภายนอกสถานศึกษา ในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภทเพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง
- 3) ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ และการพัฒนาประเทศ

3.3.3 การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกมิติของสังคม

ครอบครัว ชุมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้

4. มาตรฐานการอาชีวศึกษาและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2549ข, หน้า 6-7) อุดมการณ์ที่สำคัญในการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ คือ การพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดคุณภาพตามสมรรถนะอาชีพที่กำหนดไว้ โดยจัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ ปรัชญาการอาชีวศึกษาภายใต้การสนับสนุนทรัพยากรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพให้มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลให้ยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตอันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจ ฐานความรู้ สามารถพึ่งตนเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ จึงมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของอาชีวศึกษาไว้ 3 มาตรฐาน ดังนี้

4.1 มาตรฐานการอาชีวศึกษา (vocational education standards / institutional standard ; IS) หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา และปัจจัยสนับสนุนที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพตามที่กำหนดในหลักสูตร และมาตรฐานวิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียน และเพื่อให้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการตรวจประเมินการกำกับ ดูแล และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- 4.1.1 มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวินิจฉัย
- 4.1.2 มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 4.1.3 มาตรฐานที่ 3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 4.1.4 มาตรฐานที่ 4 การบริการวิชาชีพสู่สังคม
- 4.1.5 มาตรฐานที่ 5 นวัตกรรมและการวิจัย
- 4.1.6 มาตรฐานที่ 6 ภาวะผู้นำและการจัดการ

4.2 มาตรฐานอาชีพ (competency standards / occupational standards : OS) หมายถึง สมรรถนะงานหลักและงานย่อยของแต่ละอาชีพ ประกอบด้วยเกณฑ์การปฏิบัติงาน ขอบเขตของงาน ความรู้ที่ต้องใช้ และผลงานที่เป็นรูปธรรม ซึ่งมาตรฐานอาชีพเป็นมาตรฐานที่กำหนดโดยเจ้าของอาชีพหรือองค์กรทางวิชาชีพ โดยกำหนดสมรรถนะในงานหลักหรือความสามารถในการปฏิบัติงาน (competency based) ของอาชีพนั้นๆ ในหลักการหรือ

เทคนิค ที่นิยมใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ functional analysis เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมนักเรียนในอาชีพหนึ่งๆ ซึ่งสามารถกำหนดสมรรถนะต่างๆ ออกได้หลายระดับตามที่คณะกรรมการกำหนด เช่น กำหนดเป็น 5 หรือ 7 ระดับ โดยระดับ 1 เป็นงานประจำค่อนข้างง่าย และพัฒนาขึ้นเป็นลำดับจนถึงระดับ 5 หรือ 7 ซึ่งเป็นระดับ ที่ซับซ้อนของงานในอาชีพมากที่สุด

4.3 มาตรฐานวิชาชีพ (vocational standards : VS) หมายถึง ข้อกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลด้านวิชาชีพ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และประกันคุณภาพ ผู้สำเร็จการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพเป็นมาตรฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการ โดยการมีส่วนร่วม ขององค์กรทางวิชาชีพ ในการจัดทำมาตรฐานวิชาชีพ ต้องพิจารณาจากมาตรฐานอาชีพ (occupational standards : OS) ที่กำหนดจากสมรรถนะของงานหลักแต่ละอาชีพ ร่วมกับองค์ประกอบของการจัดการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะและกิจนิสัย เพื่อนำมากำหนดเป็นสมรรถนะหรือความสามารถ การศึกษาวิชาชีพของผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาโดยการดำเนินการร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรจากองค์กรทางวิชาชีพ พัฒนาเป็นมาตรฐานวิชาชีพในแต่ละสาขาวิชาสำหรับผู้เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

เกณฑ์การประเมินตนเองตามตัวบ่งชี้มาตรฐานการอาชีวศึกษา

1. มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวินิจฉัย

ข้อกำหนดที่ 1 สถานศึกษาควรจัดการพัฒนาผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

ข้อกำหนดที่ 1.1 ความรู้และทักษะวิชาชีพตามหลักสูตรที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดตามชั้นปี

คำอธิบาย ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การผันสภาพของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี เมื่อเทียบกับผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละชั้นปี

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละชั้นปี (ปวช. ปีที่ 1,2,3 และ ปวส. ปีที่ 1,2) ที่ลงทะเบียนเรียนปีการศึกษานั้น

3. จำนวนผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การผ่านสภาพแต่ละชั้นปีตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

4. ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การผ่านสภาพแต่ละหลักสูตรตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ทุกชั้นปี

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ร้อยละของผู้เรียนทั้งหมดที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การผ่านสภาพของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร

เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี มากกว่าร้อยละ 74

พอใช้ ร้อยละ 60-74

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 60

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 1)

ข้อกำหนดที่ 1.2 ความรู้ ความเข้าใจในหลักการด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานอาชีพได้

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพอย่างเป็นระบบ

คำอธิบาย ผู้เรียนที่จัดทำผลงาน นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย โครงการ และ/หรือโครงการวิชาชีพ โดยประยุกต์ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีทักษะในการประยุกต์ใช้ตัวเลข เช่น การอ่าน และการแปลงความหมายของแผนภูมิ ข้อมูลสถิติต่างๆ ตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี เป็นต้น

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดแต่ละชั้นปี ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

3. จำนวนผู้เรียนที่จัดทำผลงาน นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย โครงการ และหรือโครงการวิชาชีพ โดยประยุกต์ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี หรือจำนวนผู้เรียนที่มีพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ และ

คณิตศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบโดยมีการประเมินพฤติกรรมผู้เรียนจากผู้สอนหลายคน

4. ร้อยละของผู้เรียนที่จัดทำผลงาน นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย โครงงาน และ/หรือโครงการวิชาชีพ หรือร้อยละของผู้เรียนที่มีพฤติกรรมในการประยุกต์ใช้ หลักการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบตามหลักสูตร ในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพอย่างเป็นระบบ

เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี มากกว่าร้อยละ 74

พอใช้ ร้อยละ 60-74

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 60

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 2-3)

ข้อกำหนดที่ 1.3 ทักษะในการใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะในการสื่อสาร ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

คำอธิบาย ผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนา จนมีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนาภาษาไทย และภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนักการปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดแต่ละชั้นปี ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

3. จำนวนผู้เรียนที่มีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปีโดยเก็บข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

4. ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ร้อยละของผู้เรียนทั้งหมดที่มีทักษะด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนาภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่าร้อยละ 74

พอใช้ ร้อยละ 60-74

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 60

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 4)

ข้อกำหนดที่ 1.4 ความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้า และปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ร้อยละของผู้เรียนที่มีความสามารถใช้ความรู้ และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้า และปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

คำอธิบาย ผู้เรียนที่สามารถในความรู้และเทคโนโลยีการศึกษาค้นคว้า เช่น อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีในการปฏิบัติวิชาชีพ เช่น การเขียนแบบด้วยคอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมซีเอ็นซี การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางวิชาชีพ ฯลฯ ตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนักการปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด
2. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดแต่ละชั้นปี ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
3. จำนวนผู้เรียนที่สามารถใช้ความรู้และเทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า เช่น อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานวิชาชีพ เช่น การเขียนแบบด้วยคอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมซีเอ็นซี การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางวิชาชีพ ตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปีโดยเก็บข้อมูลจากผู้สอนในแต่ละรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ความรู้และเทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า
4. ร้อยละของผู้เรียนที่สามารถใช้ความรู้และเทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า เช่น อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานวิชาชีพ เช่น การเขียนแบบด้วยคอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมซีเอ็นซี การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางวิชาชีพ ฯลฯ ตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ร้อยละของผู้เรียนทั้งหมด ที่สามารถใช้ความรู้ และเทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานวิชาชีพ

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่าร้อยละ 74

ปานกลาง ร้อยละ 60-74

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 60

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 5-6)

ข้อกำหนดที่ 1.5 คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ การมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

คำอธิบาย ผู้เรียน ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม เช่น ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความเมตตา กรุณา ความขยันอดทน การประหยัดและออม การหลีกเลี่ยงอบายมุขและสิ่งเสพติด เป็นต้น การมีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมตามหลักสูตรในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน จำแนกตามชั้นปี

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดแต่ละชั้นปี ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

3. จำนวนผู้เรียน แต่ละชั้นปี ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ที่มีพฤติกรรม 3 ด้าน

3.1 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของวิทยาลัย เช่น การแต่งกายตามระเบียบ การเข้าแถวหน้าเสาธง ไม่ทุจริตในการสอบ ไม่ลักขโมย ไม่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดและการพนัน เป็นต้น

3.2 การมีมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ การทำงานเป็นทีม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น พุดจาสุภาพ เป็นต้น

3.3 มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ได้แก่ การแสดงออกที่เหมาะสมในโอกาสต่างๆ ตามชั้นปีที่มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

ร้อยละของผู้เรียนทั้งหมด ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่าร้อยละ 74

ปานกลาง ร้อยละ 60-74

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 60

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 7-8)

ข้อกำหนดที่ 1.6 ความรู้และทักษะตามมาตรฐานวิชาชีพและหลักสูตรสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 6 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

คำอธิบาย ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้น ปวช.3 ชั้น ปวส.2 หรือหลักสูตรอื่นเมื่อเทียบกับผู้เรียนแรกเข้าในแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด
2. จำนวนแรกเข้าของผู้เรียน ระดับชั้น ปวช.3 ชั้น ปวส.2 หรือหลักสูตรอื่น แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน
3. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาของระดับชั้น ปวช.3 ชั้น ปวส.2 หรือหลักสูตรอื่นแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน
4. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาของระดับชั้น ปวช.3 ชั้น ปวส.2 หรือหลักสูตรอื่น แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน
5. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาของแต่ละหลักสูตร (ปวช. ปวส. และหลักสูตรอื่น)

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่าร้อยละ 74

ปานกลาง ร้อยละ 60-74

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 60

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 9)

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

คำอธิบาย ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้น ปวช.3 และ ปวส.2 หรือหลักสูตรอื่นที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เมื่อเทียบกับผู้เข้ารับการประเมิน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน แต่ละหลักสูตรตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติ ตามข้อกำหนด
2. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตร ที่เข้ารับการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
3. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตร ที่ผ่านการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
4. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตร ที่ผ่านการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพแต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
5. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตร ที่ผ่านการประเมิน มาตรฐานวิชาชีพ

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด ที่ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี มากกว่าร้อยละ 74

ปานกลาง ร้อยละ 60-74

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 60

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 9)

ข้อกำหนดที่ 1.7 ความรู้และทักษะในการท างานทำ การศึกษาต่อและ การประกอบอาชีพอิสระ

ตัวบ่งชี้ที่ 8 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำในสถานประกอบการ ประกอบอาชีพอิสระและศึกษาต่อภายใน 1 ปี

คำอธิบาย ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร ปวช. ปวส. หรือหลักสูตรอื่น ในปี การศึกษาที่ผ่านมาที่ได้งานทำในสถานประกอบการ ทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบอาชีพอิสระ และศึกษาต่อภายใน 1 ปี ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติ ตามข้อกำหนด
2. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา แต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน
3. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่ได้งานทำใน สถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบอาชีพอิสระ ศึกษาต่อ ว่างาน และไม่สามารถ ติดต่อดีภายใน 1 ปี แต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

4. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่ได้งานทำ ในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบอาชีพอิสระ ศึกษาต่อ ว่างงาน และไม่สามารถติดต่อได้ภายใน 1 ปี แต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

5. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่ได้งานทำ ในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบอาชีพอิสระ ศึกษาต่อ ว่างงาน และไม่สามารถติดต่อได้ภายใน 1 ปี แต่ละหลักสูตร

6. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่ได้งานทำ ในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี แต่ละหลักสูตร

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ได้งานทำในสถานประกอบการ ประกอบอาชีพอิสระและศึกษาต่อภายใน 1 ปี

เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี มากกว่าร้อยละ 59

พอใช้ ร้อยละ 50-59

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 50

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 11-12)

ข้อกำหนดที่ 1.8 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่สถานประกอบการหรือหน่วยงานพึงพอใจ

ตัวบ่งชี้ที่ 9 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา

คำอธิบาย ความพึงพอใจของผู้บริหาร เจ้าของสถานประกอบการ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางานที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการเกี่ยวกับ 1) ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการตามลักษณะงานในสาขานั้นๆ 2) ความรู้ความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นในการทำงาน เช่น การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การตัดสินใจ ความตระหนักในการปฏิบัติตนในการรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ทักษะในการสื่อสาร ทักษะในการจัดการและการทำงานเป็นทีม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา เป็นต้น 3) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ เช่น ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความเมตตากรุณา ความขยัน อดทน ความเสียสละ การตรงต่อเวลา การอุทิศตนในการทำงานที่รับผิดชอบ การมีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุขและสิ่งเสพติด เป็นต้น

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนักการปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. จำนวนและประเภทของสถานประกอบการที่ให้ข้อมูลโดยระบุชื่อ ที่ตั้ง

3. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยแต่ละด้าน โดยใช้เครื่องมือที่มีมาตรวัด 5 ระดับ เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ หรืออื่นๆ แต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

4. ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยแต่ละด้าน แต่ละหลักสูตร

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ระดับความพึงพอใจเฉลี่ยโดยรวม

เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี ค่าระดับคะแนน 4.00-5.00

พอใช้ ค่าระดับคะแนน 3.50-3.99

ปรับปรุง ค่าระดับคะแนน 1.00-3.49

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 13-14)

2. มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ข้อกำหนดที่ 2 สถานศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ข้อกำหนดที่ 2.1 ร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 10 ระดับคุณภาพของหลักสูตรฐานสมรรถนะของสถานศึกษาที่มีการพัฒนาตามความต้องการของตลาดแรงงาน

คำอธิบาย สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะในระดับสาขาวิชา สาขางาน หรือรายวิชาปรับปรุงแผนการเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และชุมชน มีการประเมินและปรับปรุงสูตร แผนการเรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. จำนวนสาขาวิชา หรือสาขางานทั้งหมดที่เปิดสอนในสถานศึกษา

3. จำนวนหลักสูตรฐานสมรรถนะ ระดับสาขาวิชา สาขางาน รายวิชา หรือแผนการเรียนที่มีการพัฒนาตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ที่เปิดสอนในสถานศึกษา โดยพิจารณาจาก

3.1 ข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงานและชุมชน

3.2 หลักสูตรฐานสมรรถนะในระดับสาขาวิชา สาขางาน หรือรายวิชา หรือแผนการเรียน ที่สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงานและชุมชน

3.3 รายงานการประเมินหลักสูตรสาขาวิชา สาขางาน หรือรายวิชา หรือแผนการเรียน

3.4 รายงานการนำผลการประเมินไปใช้

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ร้อยละของหลักสูตรฐานสมรรถนะ ระดับสาขาวิชา สาขางาน รายวิชา หรือแผนการเรียนที่มีการพัฒนาตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ที่เปิดสอนในสถานศึกษา

เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี มากกว่าร้อยละ 79

พอใช้ ร้อยละ 75-79

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 75

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 21-22)

ข้อกำหนดที่ 2.2 จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 11 ระดับคุณภาพของการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการฝึกทักษะวิชาชีพ มีการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติ เต็มตามศักยภาพและพึงพอใจต่อคุณภาพการสอน

คำอธิบาย สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ดูแล ให้ผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างบูรณาการ คุณธรรม จริยธรรม หรือบูรณาการความรู้จากรายวิชาต่างๆ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรม การใช้สื่อการสอน การวัดประเมินผล อย่างหลากหลาย เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีการนิเทศการสอน มีการประเมินผล การสอนโดยผู้เกี่ยวข้อง มีการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อคุณภาพการสอน และนำผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพ และพึงพอใจต่อคุณภาพการสอน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. จำนวนรายวิชาที่เปิดสอนในปีการศึกษาปัจจุบัน

3. จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

4. การปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาจาก

4.1 ข้อมูลที่แสดงถึงการจัดการเรียนการสอนตรงตามแผนการจัดการเรียนรู้

4.2 ข้อมูลการนิเทศการสอน

4.3 ข้อมูลการประเมินคุณภาพการสอน

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

1. ผลการปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณภาพ

1.1 ผลการจัดการเรียนการสอนตรงตามแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ผลการนิเทศการสอน

1.3 ผลการประเมินคุณภาพการสอน

1.4 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อคุณภาพการสอน

1.5 ผลการนำการประเมินไปพัฒนาการเรียนรู้อ

2. ร้อยละของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

เกณฑ์การตัดสิน

ดี ปฏิบัติตามข้อ 1 ครบทุกข้อและมีแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมากกว่าร้อยละ 74 ของรายวิชาที่เปิดสอน

พอใช้ ปฏิบัติตามข้อ 1 ครบทุกข้อและมีแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการร้อยละ 60-74 ของรายวิชาที่เปิดสอน

ปรับปรุง ปฏิบัติตามข้อ 1 ไม่ครบทุกข้อหรือปฏิบัติตามข้อ 1 ครบทุกข้อและมีแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการน้อยกว่า ร้อยละ 60 ของรายวิชาที่เปิดสอน

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 21-22)

ตัวบ่งชี้ที่ 12 ร้อยละของงบประมาณที่สถานศึกษาจัดซื้อวัสดุฝึก อุปกรณ์สำหรับการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

คำอธิบาย งบประมาณที่สถานศึกษาจัดซื้อวัสดุฝึก อุปกรณ์สำหรับจัดการเรียนในแต่ละสาขาวิชา ต้องบ่งชี้การทั้งหมดได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนักการปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. งบดำเนินการทั้งหมดของสถานศึกษา

3. งบประมาณที่สถานศึกษาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดการเรียนในแต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

4. ร้อยละของงบประมาณที่สถานศึกษาจัดซื้อวัสดุฝึกอุปกรณ์สำหรับจัดการเรียนในแต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

ร้อยละของงบประมาณที่สถานศึกษาจัดซื้อวัสดุฝึก อุปกรณ์สำหรับจัดการเรียนต้องบ่งชี้การทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่าร้อยละ 15 ของงบดำเนินการทั้งหมด

พอใช้ ร้อยละ 10-15 ของงบดำเนินการทั้งหมด

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 10 ของงบดำเนินการทั้งหมด

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 21-22)

ข้อกำหนดที่ 2.3 จัดระบบคอมพิวเตอร์ให้เหมาะสมและเพียงพอในแต่ละสาขาวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 13 ระดับความเหมาะสมและเพียงพอของระบบคอมพิวเตอร์ในแต่ละสาขาวิชา

คำอธิบาย ความเหมาะสมของห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ การบริหารจัดการ การใช้ห้องคอมพิวเตอร์ และจำนวนผู้เรียนต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ ในแต่ละครั้งของการเรียนในรายวิชาที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. จำนวนห้องและตารางการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

3. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อห้อง

4. จำนวนผู้เรียน ในแต่ละครั้งของการเรียนในรายวิชาที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

5. จำนวนผู้เรียนต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ ในแต่ละครั้งของการเรียนในรายวิชาที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ แต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

จำนวนผู้เรียนต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละครั้งของการเรียนในรายวิชาที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

เกณฑ์การตัดสิน

ดี ผู้เรียน ต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ 1 คน ต่อ 1 เครื่อง

พอใช้ ผู้เรียนต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ 2 คน ต่อ 1 เครื่อง

ปรับปรุง ผู้เรียนต่อเครื่องคอมพิวเตอร์ 3 คน ต่อ 1 เครื่อง

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 24)

ข้อกำหนดที่ 2.4 จัดสถานที่เรียน สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน สถานที่ค้นคว้าให้เหมาะสมกับสาขาวิชา ทั้งในสถานศึกษา สถานที่ประกอบการ และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 14 ระดับความเหมาะสมในการจัดอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ศูนย์วิทยบริการ โรงฝึกงาน พื้นที่ฝึกปฏิบัติงานเหมาะสมกับวิชาที่เรียน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และเกิดประโยชน์สูงสุด

คำอธิบาย ความเหมาะสมในการจัดอาคารเรียน อาคารประกอบ ได้แก่ หอประชุม โรงอาหาร ห้องน้ำ ฯลฯ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ศูนย์วิทยบริการ ได้แก่ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ห้องอินเทอร์เน็ต ที่มีสื่อหลากหลาย มีระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบการสืบค้น และสามารถรองรับการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน และสังคม โรงฝึกงานพื้นที่ฝึกปฏิบัติ โดยจัดให้มีครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การศึกษา ที่เพียงพอและ/หรือเหมาะสมกับแต่ละสาขาวิชา สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกทั้งภายใน และภายนอก ห้องเรียน เหมาะสมกับรายวิชาที่เรียน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติ และความสำเร็จจากการปฏิบัติ ตามข้อกำหนด
2. จำนวนอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ศูนย์วิทยบริการ
3. ตารางการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และศูนย์วิทยบริการ
4. จำนวนครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่มีในศูนย์วิทยบริการ
5. จำนวนครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่มีอยู่แต่ละสาขาวิชา ตามเกณฑ์ครุภัณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐาน

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

ระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 1 การจัดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและโรงฝึกงานโดยพิจารณาประเด็นต่อไปนี้

1. มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. มีการใช้อาคารสถานที่ตามกรอบที่กำหนด
3. มีการติดตาม ประเมินผลการใช้อาคารสถานที่
4. มีการปรับปรุง จากผลการประเมิน

เกณฑ์การตัดสินองค์ประกอบที่ 1

ดี ปฏิบัติทุกข้อ

พอใช้ ปฏิบัติข้อ 1-3

ปรับปรุง ปฏิบัติข้อ 1-2

ระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 2 การจัดศูนย์วิทยบริการ โดยพิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้

1. มีสื่อที่หลากหลาย
2. มีระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบการสืบค้น
3. สามารถรองรับการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม
4. มีการประเมินคุณภาพการให้บริการ

เกณฑ์การตัดสินองค์ประกอบที่ 2

ดี ปฏิบัติทุกข้อ

พอใช้ ปฏิบัติ 3 ข้อ

ปรับปรุง ปฏิบัติ 1-2 ข้อ

ระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 3 การจัดการครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ โดยพิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้

1. จำนวนสาขาวิชาที่เปิดสอนในสถานศึกษา
2. จำนวนครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ที่มีอยู่แต่ละสาขาวิชา เทียบกับเกณฑ์ครุภัณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐาน
3. ร้อยละของสาขาวิชาที่มีครุภัณฑ์ อุปกรณ์ตามเกณฑ์ครุภัณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐาน

เกณฑ์การตัดสินองค์ประกอบที่ 3

ดี ตั้งแต่ร้อยละ 90 ของสาขาวิชาที่มีครุภัณฑ์ อุปกรณ์ตามเกณฑ์ครุภัณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐาน ขึ้นไป

พอใช้ ร้อยละ 80-89 ของสาขาวิชาที่มีครุภัณฑ์ อุปกรณ์ตามเกณฑ์ครุภัณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐาน

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 80 ของสาขาวิชาที่มีครุภัณฑ์ อุปกรณ์ตามเกณฑ์ครุภัณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐาน

เกณฑ์การตัดสิน

ดี ผลการตัดสิน แต่ละองค์ประกอบในระดับดี 2 ใน 3

พอใช้ ผลการตัดสิน แต่ละองค์ประกอบในระดับพอใช้ทั้ง 3 องค์ประกอบ หรือผ่านเกณฑ์ในระดับดี 1 องค์ประกอบ พอใช้ 2 องค์ประกอบ

ปรับปรุง ผลการตัดสินทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับปรับปรุง ทั้ง 3 องค์ประกอบ หรือมีองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งอยู่ในระดับปรับปรุง

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า, 25-27)

ข้อกำหนดที่ 2.5 จัดระบบความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 15 ระดับคุณภาพการจัดระบบความปลอดภัย ของสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา

คำอธิบาย จัดระบบความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เช่น การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร การจัดระบบ แสงสว่าง การถ่ายเทอากาศ การจัดพื้นที่ห้องเรียนห้องปฏิบัติ การจัดผังห้องปฏิบัติการ ระบบ ป้องกันอัคคีภัย ฯลฯ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติ ตามข้อกำหนด

2. จำนวนสาขางานที่เปิดสอนในสถานศึกษา

3. จำนวนสาขางานที่จัดระบบความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม และ สิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างมีคุณภาพโดยพิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้

3.1 ป้ายแสดงคำเตือนความปลอดภัย

3.2 ระบบสัญญาณเตือนภัยและอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย

3.3 ป้ายแสดงขั้นตอนการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ฯลฯ

3.4 สถานที่และการจัดเก็บ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ฯลฯ

3.5 อุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นประจำพื้นที่นอกเหนือจาก ห้องพยาบาล

3.6 บันทึกการตรวจสภาพและบำรุงรักษา อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร

3.7 อุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติงาน

3.8 ข้อมูล หรือสถิติการเกิดอุบัติเหตุ

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

ร้อยละของสาขางานที่จัดระบบความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม และ สิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างมีคุณภาพ

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่าร้อยละ 70

พอใช้ ร้อยละ 60-69

ปรับปรุงน้อยกว่าร้อยละ 60

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 28-29)

ข้อกำหนดที่ 2.6 พัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาในงานที่เกี่ยวข้องอย่าง เป็นระบบและต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 16 ร้อยละของบุคลากรภายในสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาตาม หน้าที่ที่รับผิดชอบ

คำอธิบาย จำนวนครูและบุคลากรสายสนับสนุนทั้งหมดของสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาในวิชาชีพ หรือหน้าที่ที่รับผิดชอบในรูปแบบต่างๆ เช่น การฝึกอบรม การประชุมสัมมนาทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การศึกษาดูงาน การทัศนศึกษา การศึกษาต่อ เป็นต้น ไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมงต่อคนต่อปี

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด
2. จำนวนครูและบุคลากรสายสนับสนุนทั้งหมด
3. จำนวนครูและบุคลากรสายสนับสนุนที่ได้รับการพัฒนาของสถานศึกษา

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

ร้อยละของครูและบุคลากรสายสนับสนุนภายในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาตามหน้าที่รับผิดชอบ

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่าร้อยละ 89

พอใช้ ร้อยละ 75-89

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 75

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 30)

ข้อกำหนดที่ 2.7 ระดมทรัพยากรจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ร่วมกันจัดการศึกษาทั้งในระบบและทวิภาคีอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 17 จำนวนครั้งหรือปริมาณในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

คำอธิบาย การระดมทรัพยากรบุคคล เงิน เครื่องมือเครื่องจักร และอื่นๆ ทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา เช่น การเป็นวิทยากรให้ความรู้ สนับสนุนเงิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร เป็นต้น เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด
2. ข้อมูลการระดมทรัพยากรบุคคล เงิน เครื่องมือเครื่องจักร และอื่นๆ ภายในสถานศึกษา
3. ข้อมูลการระดมทรัพยากรบุคคล เงิน เครื่องมือเครื่องจักร และอื่นๆ จากสถาบันทางการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

4. ข้อมูลการระดมทรัพยากรบุคคล เงิน เครื่องมือเครื่องจักร และอื่นๆ
จากสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

จำนวนครั้งหรือปริมาณในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายใน
และภายนอกสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี ระดมทรัพยากรทั้งภายในภายนอกมากกว่า 19 ครั้งขึ้นไป

พอใช้ ระดมทรัพยากรทั้งภายในภายนอก 15-19 ครั้ง

ปรับปรุง ระดมทรัพยากรทั้งภายในภายนอกน้อยกว่า 15 ครั้ง

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 31)

ตัวบ่งชี้ที่ 18 จำนวนสถานประกอบการที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับ
สถานศึกษา จัดการศึกษาระบบทวิภาคี และระบบปกติ

คำอธิบาย สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการทั้งภาครัฐ
และเอกชน ในการวางแผนและปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน การฝึกวิชาชีพในระบบทวิภาคี
และการฝึกงานในระบบปกติ ตามหลักสูตรที่สถานศึกษาจัด

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติ และความสำเร็จจากการปฏิบัติ
ตามข้อกำหนด

2. แผน/เอกสาร/รายงาน ในการประสานงานกับสถานประกอบการ ที่จัด
การศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

3. รายชื่อสถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือ และจัดการศึกษาร่วมกับ
สถานศึกษาทั้งในระบบทวิภาคีและ/หรือระบบปกติ

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

จำนวนสถานประกอบการที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาระบบ
ทวิภาคี และ/หรือระบบปกติ

เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี สถานประกอบการมากกว่า 14 แห่ง

พอใช้ 10-14 สถานประกอบการ

ปรับปรุง สถานประกอบการน้อยกว่า 10 แห่ง

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 32)

ตัวบ่งชี้ที่ 19 จำนวนคน-ชั่วโมง ของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

คำอธิบาย สถานศึกษามีการจัดหาผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาของผู้เรียน จากภายนอกสถานศึกษา เช่น สถานประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ ชุมชนและท้องถิ่นในการพัฒนาผู้เรียน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติ ตามข้อกำหนด
2. จำนวนสาขาวิชาที่เปิดสอนในสถานศึกษา
3. จำนวนคน-ชั่วโมง ของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละสาขาวิชาต่อภาคเรียน
4. จำนวนสาขาวิชาที่มีการจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ตั้งแต่ 2 คน-ชั่วโมงต่อภาคเรียนขึ้นไป

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

ร้อยละของสาขาวิชาที่มีการจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ตั้งแต่ 2 คน-ชั่วโมงต่อภาคเรียนขึ้นไป

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่าร้อยละ 89

พอใช้ ร้อยละ 75-89

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 75

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 33)

ตัวบ่งชี้ที่ 20 อัตราส่วนของผู้สอนประจำที่มีวุฒิด้านวิชาชีพต่อผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา

คำอธิบาย จำนวนผู้สอนที่เป็นข้าราชการ ครูประจำ พนักงานของรัฐ ครูจ้างที่สถานศึกษาทำสัญญาจ้างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน ที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพ ซึ่งได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนต่อจำนวนผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละสาขาวิชา/สาขาวิชา

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนักการปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติ ตามข้อกำหนด
2. จำนวนสาขาวิชา/สาขาวิชาที่เปิดสอนในสถานศึกษา
3. จำนวนผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา/สาขาวิชา
4. จำนวนผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพในแต่ละสาขาวิชา/สาขาวิชา

5. อัตราส่วนผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่อผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา/สาขางาน

6. จำนวนสาขาวิชา/สาขางานที่ผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่อผู้เรียน ตามเกณฑ์ ผู้สอน 1 คน ต่อผู้เรียนไม่เกิน 35 คน

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ร้อยละของสาขาวิชา/สาขางานผู้สอนประจำที่มีคุณวุฒิทางวิชาชีพต่อผู้เรียน ตามเกณฑ์ ผู้สอน 1 คน ต่อผู้เรียนไม่เกิน 35 คน

เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี มากกว่าร้อยละ 89

พอใช้ ร้อยละ 75-89

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 75

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 34)

ตัวบ่งชี้ที่ 21 อัตราส่วนของผู้สอนประจำต่อผู้เรียน

คำอธิบาย จำนวนผู้สอนที่เป็นข้าราชการ ครูประจำ พนักงานของรัฐ ครูจ้างที่สถานศึกษาทำสัญญาจ้างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน ต่อจำนวนผู้เรียนทั้งหมดของสถานศึกษา

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดของสถานศึกษา

3. จำนวนผู้สอนประจำทั้งหมดของสถานศึกษา

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

อัตราส่วนผู้สอนประจำต่อผู้เรียนทั้งหมดของสถานศึกษา

เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี ผู้สอน 1 คน ต่อผู้เรียนน้อยกว่า 25 คน

พอใช้ ผู้สอน 1 คน ต่อผู้เรียน 25-30 คน

ปรับปรุง ผู้สอน 1 คน ต่อผู้เรียนมากกว่า 30 คน

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 35)

3. มาตรฐานที่ 3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ข้อกำหนดที่ 3 สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางในการดูแลผู้เรียน และจัดกิจกรรม

ข้อกำหนดที่ 3.1 จัดทำระบบการดูแลให้คำปรึกษาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 22 จำนวนครั้งของการจัดให้ผู้เรียนพบอาจารย์ที่ปรึกษา

คำอธิบาย สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคน (ทั้งกลุ่ม/ห้อง) พบครูที่ปรึกษา เพื่อดูแลติดตามให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเรียน และความประพฤติอย่างต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา นอกเหนือจากการที่ผู้เรียนพบอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นรายบุคคล

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. แผน/เอกสาร/รายงาน การจัดให้ผู้เรียนพบครูที่ปรึกษา

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

จำนวนครั้งของการจัดให้ผู้เรียนพบครูที่ปรึกษา

เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี มากกว่า 25 ครั้งต่อปี

พอใช้ 20-25 ครั้งต่อปี

ปรับปรุง น้อยกว่า 20 ครั้งต่อปี

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 41)

ตัวบ่งชี้ที่ 23 จำนวนครั้งของการจัดบริการตรวจสอบสารเสพติดให้กับผู้เรียน

คำอธิบาย สถานศึกษามีการจัดให้บริการตรวจสอบสารเสพติด สิ่งเสพติดชนิดร้ายแรง เช่น ยาบ้า เฮโรอีน เป็นต้น ให้กับผู้เรียนทั้งหมดในสถานศึกษา

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนักการปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. จำนวนผู้เรียนทั้งหมดของสถานศึกษา

3. จำนวนผู้เรียนที่ได้รับการตรวจสอบสารเสพติด

4. รายงานผลการตรวจแต่ละครั้ง

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

จำนวนครั้งของการจัดบริการ ตรวจสอบสารเสพติดให้กับผู้เรียนทั้งหมดในสถานศึกษา

เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี 1 ครั้งต่อปีหรือมากกว่าและจำนวนผู้เรียนที่ได้รับการตรวจ มากกว่าร้อยละ 90

พอใช้ 1 ครั้งต่อปี หรือมากกว่าและจำนวนผู้เรียนที่ได้รับการตรวจ ร้อยละ 80-90

ปรับปรุง 1 ครั้ง ต่อปีหรือมากกว่าและจำนวนผู้เรียนที่ได้รับการตรวจ น้อยกว่าร้อยละ 80 หรือไม่มีการตรวจ

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 42)

ตัวบ่งชี้ที่ 24 ร้อยละของผู้เรียนที่ออกกลางคันเมื่อเทียบกับแรกเข้า

คำอธิบาย ผู้เรียนที่ออกกลางคัน โดยการลาออก และพ้นสภาพการเป็นนักเรียน-นักศึกษาหรือในกรณีอื่น เมื่อเทียบกับผู้เรียนแรกเข้าที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน-นักศึกษา ในปีการศึกษาเดียวกัน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด
2. จำนวนผู้เรียนแรกเข้า ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน-นักศึกษา ในปีการศึกษาเดียวกันแต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ทุกชั้นปี
3. จำนวนผู้เรียนปัจจุบัน แต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางานทุกชั้นปี
4. จำนวนผู้เรียนแต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางานทุกชั้นปีที่ออกกลางคันและสาเหตุการออกทุกชั้นปี
5. ร้อยละของผู้เรียนที่ออกกลางคัน ในแต่ละหลักสูตร ตามประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางาน ทุกชั้นปี

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

ร้อยละของผู้เรียนทั้งหมดที่ออกกลางคันเมื่อเทียบกับแรกเข้า

เกณฑ์การตัดสิน

ดี น้อยกว่าร้อยละ 31

พอใช้ ร้อยละ 31-40

ปรับปรุง มากกว่าร้อยละ 40

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 43)

ข้อกำหนดที่ 3.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ รวมทั้งด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

ตัวบ่งชี้ที่ 25 จำนวนครั้งและประเภทของกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ รวมทั้งด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

คำอธิบาย สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพรวมทั้งด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ให้กับผู้เรียนทุกสาขาวิชา/สาขางาน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด
2. จำนวนสาขาวิชา/สาขางานทั้งหมดในสถานศึกษา

3. จำนวนสาขาวิชา/สาขางานที่มีการจัดกิจกรรม ครบทั้ง 3 ประเภท
กิจกรรมต่อไปนี้

3.1 กิจกรรมที่ส่งเสริมวิชาการ

3.2 กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงามในวิชาชีพ

3.3 กิจกรรมที่ส่งเสริมบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์

4. รายงานประเมินผลการจัดกิจกรรม

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

ร้อยละของสาขาวิชา สาขางานที่มีการจัดกิจกรรม และการประเมินผล
การจัดกิจกรรมครบทั้ง 3 ประเภทกิจกรรม

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่าร้อยละ 80

พอใช้ ร้อยละ 75-80

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 75

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 44)

ข้อกำหนดที่ 3.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม
ประเพณี และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 26 จำนวนครั้งและประเภทของกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

คำอธิบาย สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
วัฒนธรรม ประเพณีและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ทั้งที่จัดภายในและภายนอกสถานศึกษา
ให้กับผู้เรียนทุกสาขาวิชา/สาขางาน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติ และความสำเร็จจากการปฏิบัติ
ตามข้อกำหนด

2. จำนวนสาขาวิชา/สาขางานทั้งหมดในสถานศึกษา

3. จำนวนสาขาวิชา/สาขางานที่มีการจัดกิจกรรมทั้งภายใน และภายนอก
ครบทั้ง 2 ประเภทกิจกรรม ต่อไปนี้

3.1 กิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2 กิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์และทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และ
ประเพณี

4. รายงานประเมินผลการจัดกิจกรรม

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ร้อยละของสาขาวิชา/สาขางานที่มีการจัดกิจกรรม และประเมินผลการจัดกิจกรรมทั้งภายใน และภายนอก ครบทั้ง 2 ประเภทกิจกรรม

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่าร้อยละ 80

พอใช้ ร้อยละ 75-80

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 75

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 50)

4. มาตรฐานที่ 4 การบริการวิชาชีพสู่สังคม

ข้อกำหนดที่ 4 สถานศึกษามีการบริการวิชาชีพสู่สังคม

ข้อกำหนดที่ 4.1 บริการวิชาชีพที่เหมาะสมตามความต้องการของชุมชน สังคม องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 27 จำนวนและประสิทธิผลของกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพ และส่งเสริมความรู้ในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นและกิจกรรม/โครงการ ฝึกทักษะวิชาชีพเพื่อการประกอบอาชีพของประชาชน

คำอธิบาย สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพพร้อมทั้งให้ความรู้และคำแนะนำในการดูแล บำรุงรักษา เช่น โครงการล้างแอร์ช่วยชาติ ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน โครงการอาชีวบริการ เป็นต้น สถานศึกษามีการให้บริการโครงการฝึกทักษะวิชาชีพเพื่อการประกอบอาชีพของประชาชน เช่น โครงการ 108 อาชีพ โครงการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เป็นต้น ทุกกิจกรรม/โครงการจะต้องมีการประเมินผลความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โครงการที่มีประสิทธิผล หมายถึง โครงการที่ดำเนินงานได้ผลตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด
2. จำนวนกิจกรรม/โครงการและจำนวนครั้ง ที่ให้บริการวิชาชีพและส่งเสริมความรู้ในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
3. จำนวนกิจกรรม/โครงการและจำนวนครั้งในการฝึกทักษะวิชาชีพเพื่อการประกอบอาชีพของประชาชน
4. จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและส่งเสริมความรู้ในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นและกิจกรรม/โครงการฝึกทักษะวิชาชีพ
5. รายงานการประเมินกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพและส่งเสริมความรู้ในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นและกิจกรรม/โครงการฝึกทักษะวิชาชีพ

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

จำนวนของกิจกรรม/โครงการ ที่ให้บริการวิชาชีพ และส่งเสริมความรู้ในการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่นและกิจกรรม/โครงการฝึกทักษะวิชาชีพเพื่อการประกอบอาชีพของประชาชน

เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี สถานศึกษาที่เปิดสอนเฉพาะ ปวช. หรือ ปวส. มากกว่า 7 กิจกรรมหรือโครงการ สถานศึกษาที่เปิดสอน ปวช. และ ปวส. มากกว่า 12 กิจกรรมหรือโครงการ

พอใช้ สถานศึกษาที่เปิดสอนเฉพาะ ปวช. หรือ ปวส. 5-7 กิจกรรมหรือโครงการ สถานศึกษาที่เปิดสอน ปวช. และ ปวส. 10-12 กิจกรรมหรือโครงการ

ปรับปรุง สถานศึกษาที่เปิดสอนเฉพาะ ปวช. หรือ ปวส. น้อยกว่า 5 กิจกรรมหรือโครงการ สถานศึกษาที่เปิดสอน ปวช. และ ปวส. น้อยกว่า 10 กิจกรรมหรือโครงการ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 52)

ข้อกำหนดที่ 4.2 จัดสรรงบประมาณเพื่อการบริการวิชาชีพอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับแผนการบริการวิชาชีพที่กำหนด

ตัวบ่งชี้ที่ 28 ร้อยละของงบประมาณในการจัดกิจกรรม/โครงการที่ให้บริการวิชาชีพ และส่งเสริมความรู้ในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น และกิจกรรม/โครงการฝึกทักษะวิชาชีพเพื่อการประกอบอาชีพของประชาชนต้องดำเนินการ

คำอธิบาย งบประมาณที่ใช้จริงในการดำเนินการกิจกรรม/โครงการบริการวิชาชีพ และฝึกทักษะวิชาชีพต้องงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจัดสรรจากต้นสังกัด และหน่วยงานอื่นทั้งหมด ยกเว้นงบลงทุน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติ และความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. งบประมาณที่ใช้ในการจัดทำกิจกรรม/โครงการที่สถานศึกษาใช้จริง

3. งบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากต้นสังกัด ไม่รวมงบลงทุน

4. งบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากหน่วยงานอื่น ไม่รวมงบลงทุน

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ร้อยละของงบประมาณที่ใช้จริงในการดำเนินการ ไม่รวมงบลงทุน

เกณฑ์การตัดสินใจ

ดี มากกว่าร้อยละ 0.20

พอใช้ ร้อยละ 0.11-0.20

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 0.11

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 53)

5. มาตรฐานที่ 5 นวัตกรรมและการวิจัย

ข้อกำหนดที่ 5 สถานศึกษาควรมีการจัดการเกี่ยวกับนวัตกรรม และงานวิจัย

ข้อกำหนดที่ 5.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการสร้างและพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนชุมชน สังคมและประเทศชาติ

ตัวบ่งชี้ที่ 29 จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยและโครงการที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน การประกอบอาชีพและ/หรือการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศซึ่งนำไปสู่การแข่งขันในระดับชาติ

คำอธิบาย สถานศึกษานับสนุนผู้สอน บุคลากร และผู้เรียน ในแต่ละหลักสูตร ทุกสาขาวิชา/สาขางาน ให้มีการสร้าง และพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน การประกอบอาชีพและ/หรือการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศซึ่งนำไปสู่การแข่งขันระดับชาติ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติ และความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. จำนวนสาขาวิชา/สาขางาน แต่ละหลักสูตรที่สถานศึกษาเปิดสอน

3. จำนวนและรายละเอียด (ชื่อผลงาน, ผู้จัดทำ ฯลฯ) ของนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์งานวิจัย และโครงการที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียน การสอน แต่ละหลักสูตรตามประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน

4. จำนวนและรายละเอียด (ชื่อผลงาน, ผู้จัดทำ ฯลฯ) ของนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์งานวิจัย และโครงการ ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และ/หรือการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ

5. จำนวนสาขางานที่จัดทำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย โครงการที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียน การสอน การประกอบอาชีพ และ/หรือการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศซึ่งนำไปสู่การแข่งขันระดับชาติ

5.1 ระดับ ปวช. อย่างน้อย 2 เรื่อง/ปีการศึกษา

5.2 ระดับ ปวส. อย่างน้อย 8 เรื่อง/ปีการศึกษา

6. จำนวนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย โครงการ ที่ได้รับรางวัลจากการประกวดการเผยแพร่ระดับชาติและ/หรือการใช้ประโยชน์ทางวิชาชีพของสถานศึกษา

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

ร้อยละของสาขางาน ทั้งหลักสูตร ปวช. และ ปวส. ที่มีการจัดทำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยและโครงการ ระดับ ปวช. อย่างน้อย 2 เรื่อง/ปีการศึกษา ระดับปวส. อย่างน้อย 8 เรื่อง/ปีการศึกษา

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่าร้อยละ 80

พอใช้ ร้อยละ 75-80

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 75

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 60)

ข้อกำหนดที่ 5.2 จัดสรรงบประมาณในการสร้างพัฒนาและเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยและโครงการที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ

ตัวบ่งชี้ที่ 30 ร้อยละของงบประมาณที่ใช้ในการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการต่องบประมาณทั้งหมด

คำอธิบาย งบประมาณที่ใช้จริงในการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยและโครงการ ต่องบประมาณทั้งหมด ที่สถานศึกษาได้รับจัดสรรจากต้น สังกัดและหน่วยงานอื่น ยกเว้นงบลงทุน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติ ตามข้อกำหนด
2. งบประมาณทั้งหมดที่สถานศึกษาได้รับจากต้นสังกัด
3. งบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากหน่วยงานอื่น
4. งบลงทุนที่สถานศึกษาได้รับจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด และ หน่วยงานอื่น
5. งบประมาณที่ใช้ในการสร้าง พัฒนา และเผยแพร่ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการ

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

ร้อยละของงบประมาณที่ใช้จริงในการดำเนินการต่องบประมาณทั้งหมด ยกเว้นงบลงทุน

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่าร้อยละ 1.00

พอใช้ ร้อยละ 0.50-1.00

ปรับปรุง น้อยกว่าร้อยละ 0.50

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 61)

ข้อกำหนดที่ 5.3 จัดการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนา นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยและโครงการที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ

ตัวบ่งชี้ที่ 31 จำนวนครั้งและช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

คำอธิบาย สถานศึกษาจัดการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนา นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการ ด้วยวิธีการและช่องทางที่หลากหลาย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร การประชุม สัมมนาวิชาการ การนำเสนอ ผลงาน เป็นต้น

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด
2. จำนวนช่องทางของการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการ
3. จำนวนครั้งของการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ที่เกี่ยวกับนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการในแต่ละช่องทาง

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่า 4 ครั้ง

พอใช้ 3-4 ครั้ง

ปรับปรุง น้อยกว่า 3 ครั้ง

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 62)

6. มาตรฐานที่ 6 ภาวะผู้นำและการจัดการ

ข้อกำหนดที่ 6 ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำ และจัดการศึกษาในสถานศึกษา

ข้อกำหนดที่ 6.1 ใช้ภาวะผู้นำและการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการผสมผสานความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา และหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 32 ระดับคุณภาพการบริหารงานของผู้บริหารที่สอดคล้องกับแผน ยุทธศาสตร์ และการมีส่วนร่วมของประชาคมอาชีวศึกษา ด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้

คำอธิบาย การใช้ภาวะผู้นำและการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ในการผสมผสานความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงาน และบุคลากรภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาหรือแผนยุทธศาสตร์ รวมทั้งการนำสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ สอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2. เอกสาร/รายงาน การดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาหรือแผนยุทธศาสตร์แผนปฏิบัติการประจำปี

3. แผนพัฒนาสถานศึกษาหรือแผนยุทธศาสตร์

4. แผนปฏิบัติการประจำปี

5. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ระดับคุณภาพการบริหารงานของผู้บริหารที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาหรือแผนยุทธศาสตร์ พิจารณาดำเนินการประกอบ ต่อไปนี้

1. การกระจายอำนาจในการบริหารสถานศึกษา

2. การใช้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ทิศทาง การวางแผนจัดการศึกษาของตนเอง

3. การมีส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการบริหาร การตัดสินใจ และการจัดการศึกษา

4. การพึ่งตนเอง ที่เน้นให้สถานศึกษามีระบบการบริหารตัวเอง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามความพร้อม และสถานการณ์ของสถานศึกษา

5. การประสานงาน ทั้งบุคลากรภายในสถานศึกษาและบุคลากรภายนอก รวมทั้งการแสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือด้านทรัพยากร และเทคนิควิธีการใหม่ๆ

6. ความสามารถในการปรับใช้การบริหารตามสถานการณ์ที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ได้อย่างต่อเนื่องและหลากหลาย

7. การพัฒนาตนเอง ทั้งการพัฒนางาน พัฒนางานวิชาชีพ พัฒนาบุคคล และพัฒนาทีมงาน เพื่อการพัฒนาไปสู่องค์กรการเรียนรู้

8. การตรวจสอบและถ่วงดุล โดยต้นสังกัดกำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน และมีหน่วยงานตรวจสอบคุณภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่า 6 ข้อ

พอใช้ 5-6 ข้อ

ปรับปรุง น้อยกว่า 5 ข้อ

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 67-68)

ข้อกำหนดที่ 6.2 จัดระบบการดูแลบุคลากรของสถานศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามจรรยาบรรณ มาตรฐานวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 33 ร้อยละของบุคลากรในสถานศึกษาที่สามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณมาตรฐานวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

คำอธิบาย ครู ผู้บริหาร ปฏิบัติตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งบุคลากรสาย สนับสนุนปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามระเบียบการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ที่กำหนด

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติและความสำเร็จจากการปฏิบัติ ตามข้อกำหนด

2. จำนวนบุคลากรทั้งหมดของสถานศึกษา

3. จำนวนบุคลากรที่ได้รับใบประกอบวิชาชีพครู/ใบอนุญาตเป็นครู

4. จำนวนครูที่ผ่านการประเมินตามข้อบังคับ คุรุสภาว่าด้วยมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ของบุคลากรในสถานศึกษา

5. จำนวนบุคลากรสายสนับสนุนปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ตามระเบียบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่กำหนด

ข้อมูลประกอบการตัดสิน

ร้อยละของบุคลากรในสถานศึกษาที่สามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณ มาตรฐานวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

เกณฑ์การตัดสิน

ดี มากกว่าร้อยละ 90

พอใช้ ร้อยละ 85-90

ปรับปรุงน้อยกว่า ร้อยละ 85

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 69)

ข้อกำหนดที่ 6.3 จัดระบบสารสนเทศและการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนา สถานศึกษาอย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 34 ระดับคุณภาพของการจัดระบบสารสนเทศและการจัดการความรู้ ของสถานศึกษา

คำอธิบาย สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานทั้งหมด เช่น ข้อมูลผู้เรียน บุคลากร งบประมาณ เป็นต้น มีระบบบริหารจัดการข้อมูล ที่เป็นปัจจุบันและมีประสิทธิภาพ และการจัดการความรู้ของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ข้อมูลแสดงความตระหนัก การปฏิบัติ และความสำเร็จจากการปฏิบัติ ตามข้อกำหนด

2. เอกสาร/รายงาน การจัดการสารสนเทศ และการจัดการความรู้ของ สถานศึกษา

3. การนำข้อมูลสารสนเทศ มาใช้ และการจัดการความรู้ของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน

4. จำนวนผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศ

ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ระดับคุณภาพของการจัดระบบสารสนเทศ และการจัดการความรู้ของสถานศึกษาพิจารณาตามองค์ประกอบต่อไปนี้

1. มีข้อมูลพื้นฐานเพื่อการตัดสินใจที่เป็นปัจจุบัน
2. มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่เหมาะสม และมีผู้รับผิดชอบ
3. มีระบบฐานข้อมูลทั้งหมดที่ประสานกันเป็นเครือข่ายของ

สถานศึกษา

4. มีการประเมินประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของระบบการบริหารจัดการข้อมูล

5. มีการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

เกณฑ์การตัดสิน

ดี ปฏิบัติข้อ 1-4 หรือปฏิบัติครบทั้ง 5 ข้อ

พอใช้ ปฏิบัติข้อ 1-3

ปรับปรุง ปฏิบัติข้อ 1 ข้อ 2 หรือไม่ได้ดำเนินการ

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2549ก, หน้า 70)

จากข้อมูลตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาที่กล่าวมา สรุปได้ว่ามาตรฐานที่ 1 เกี่ยวข้องกับผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้และทักษะยังต้องเพิ่มความรู้วิชาชีพตามหลักสูตรที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจ สังคม และการเปลี่ยนแปลงปัจจุบัน โดยสามารถนำความรู้หลักการด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์นำมาประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ มีทักษะในการสื่อสาร ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ใช้เทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าปฏิบัติงาน เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ จริยธรรม มีค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ ดำรงชีพอู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข มาตรฐานที่ 2 เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยสถานศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตรสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ มีการจัดระบบคอมพิวเตอร์ ให้เหมาะสมและพอเพียงในแต่ละสาขาวิชา มีการจัดสถานที่เรียน สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน สถานที่ศึกษาค้นคว้า ให้เหมาะสมกับสาขาวิชาชีพทั้งในสถานศึกษา สถานประกอบการ และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ โดยมีการจัดระบบความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาในงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการระดมทรัพยากรจากทั้งภายใน

และภายนอกสถานศึกษาร่วมจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 เกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการจัดทำระบบดูแลให้คำปรึกษาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ในวิชาชีพรวมทั้งด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี และทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม มาตรฐานที่ 4 เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา มีการบริการวิชาชีพผู้สังคม โดยสถานศึกษาต้องจัดบริการวิชาชีพที่เหมาะสมตามความต้องการของชุมชน สังคม องค์กร ทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อพัฒนาประเทศต่อเนื่อง โดยจัดงบประมาณเพื่อการบริการวิชาชีพ อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับแผนการบริการวิชาชีพที่กำหนด มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษา ต้องมีการจัดการเกี่ยวกับนวัตกรรม และการวิจัย โดยส่งเสริมสนับสนุนให้มีการสร้าง และพัฒนา นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยและโครงการที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยต้องจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการสร้างการพัฒนา และ เผยแพร่อย่างสอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน นำผลงานไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ มาตรฐานที่ 6 เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำและการจัดการของผู้บริหาร ครู บุคลากรสายสนับสนุน โดยใช้ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ในการผสมผสานความ ร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา และหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษา จัดระบบดูแลบุคลากร ด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามจรรยาบรรณมาตรฐานวิชาชีพ และจัดระบบสารสนเทศและการบริหาร จัดการศึกษา อย่างเหมาะสม จะเห็นได้ว่าตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานอาชีวศึกษา มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทาง การบริหารจัดการศึกษาและการประกันภายในให้เกิดคุณภาพในการผลิตทรัพยากรบุคคลของ ภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรม เพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ชาติ ให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ในการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ซึ่งใช้ เป็นตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายในของการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาของ สถานศึกษาทั้งรัฐและเอกชน ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

เข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2540, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพฯ พบว่าระบบประกัน คุณภาพการศึกษาเน้นการควบคุมการปฏิบัติงานตามสายงานบังคับบัญชา ใช้ปฏิทินการศึกษา เป็นเกณฑ์วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีการวางแผนปฏิบัติงานระยะ 1 ปี มากที่สุด การกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานของงาน การทบทวน และปรับปรุงการปฏิบัติงานยังไม่พบแบบ แผนที่ชัดเจน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขาดปัจจัยสำคัญตามแนวทางการประกัน คุณภาพตาม 3 ระบบ คือ ระบบวางแผน ระบบการควบคุมคุณภาพ และระบบทบทวนปรับปรุง

การปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับผู้รับใบอนุญาต บุคลากรไม่มีส่วนร่วม ประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพการศึกษา มีประสิทธิผลครบทั้ง 3 ด้าน

ดารุณี เสือทองคำ, และคนอื่นๆ (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพ และปัญหาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน เขตการศึกษา 7 สภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนบุคลากร กิจกรรมนักเรียน/นักศึกษา การจัดการบริหาร หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนและสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน ตามลำดับ ปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การจัดการบริหาร กิจกรรมนักเรียน/นักศึกษา บุคลากร และสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน ตามลำดับ ทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน ที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเขตการศึกษา 7 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านต่าง ๆ แล้วพบว่า มีปัจจัยสภาพการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ทัศนะของผู้บริหารกับครูผู้สอนที่มีปัญหาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาเขตการศึกษา 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาปัจจัยปัญหาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษาเขตการศึกษา 7 พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านการจัดการ ด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียน/นักศึกษา และด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง โดยศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานตามองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ การจัดตั้งองค์กรเครือข่ายพัฒนาระบบ การจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา การบริหารจัดการคุณภาพ การตรวจสอบ ทบทวนปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการรายงานคุณภาพการศึกษา พบว่า

1. สภาพการปฏิบัติงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านบริหารจัดการ และการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

3. สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจำแนกตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูอาจารย์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สภาพการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีทัศนะต่อปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูอาจารย์ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดและประเภทต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อรศรี ศิลป์ศรีกุล (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 345 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานจำแนกตามอายุราชการและวุฒิการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน

สุนีย์ บุญทิคม (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินการประเมินผลภายใน และความต้องการรับการสนับสนุนการดำเนินการประเมินผลภายในของสถานศึกษา ประเภทอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่าสถานศึกษามีการปฏิบัติงานด้านการวางแผน (plan) สูงสุดรองลงไปได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามแผน (do) ด้านการตรวจสอบหรือผลการประเมินผล (check) ตามลำดับ สำหรับด้านที่สถานปฏิบัติร้อยละต่ำสุดหรือน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการแก้ไขปรับปรุง (action)

วิทยา วิภาวิวัฒน์ (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถานศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาสาขาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของประเทศไทย พบว่าผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินภายนอกได้ให้ความสำคัญขององค์ประกอบจำนวน 11 ข้อ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพจำนวน 133 ข้อ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นต่อทั้ง 11 องค์ประกอบมีความเหมาะสมเป็นไปได้ในระดับมาก ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ทุกตัวบ่งชี้มี

ความเหมาะสมค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ สอดคล้องกับผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้าสัมมนาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการประเมินคุณภาพการศึกษา และเกณฑ์การประเมินคุณภาพทั้ง 11 องค์ประกอบ สามารถครอบคลุมการอาชีวศึกษา รวมทั้งมีความเหมาะสมและเห็นควรนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

จงดี แซ่ตัน (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความเหมาะสมของวิธีการประเมินตัวบ่งชี้มาตรฐานในการประเมินผลภายในของโรงเรียน พบว่าการประเมินผลภายในของโรงเรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นการประเมินเฉพาะกิจเน้นประเมินภาพรวมมากกว่ารายบุคคล มุ่งผลสัมฤทธิ์มากกว่าความตระหนัก และพยายามกำหนดเกณฑ์แบบอิงเกณฑ์ เกินครึ่งการเก็บรวบรวมโดยใช้เครื่องมือประเมิน แยกชุดตามตัวบ่งชี้ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นกรรมการประเมินที่แต่งตั้งขึ้นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเน้นประเมินกลุ่มผู้ถูกประเมินทั้งประชากร มีการประเมินปีละครั้ง การประเมินผลภายในของโรงเรียนแต่ละสังกัด ส่วนใหญ่ประเมินเป็นการเฉพาะกิจ ยกเว้น สช. และ สปช. ทุกสังกัดกำหนดเกณฑ์แบบอิงเกณฑ์ เน้นประเมินกลุ่มผู้ถูกประเมินทั้งประชากร ส่วนใหญ่มีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ยกเว้น สังกัด สช. และ สปช. มากกว่าครึ่งที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการระดมความคิดสังกัด กทม. และเทศบาล ใช้เครื่องมือที่รวมหลายมาตรฐานตัวบ่งชี้ในชุดเดียวกัน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นกรรมการประเมิน การวิเคราะห์ความเหมาะสมของวิธีการประเมินผลภายใน ใช้เกณฑ์ 7 ด้าน ได้แก่ ความตรง ความครบถ้วน ความถูกต้อง ความคงที่ ความทันกาล ความง่ายต่อการปฏิบัติ และความประหยัดพบว่าวิธีประเมินมีความเหมาะสมมากในด้านความคงที่และความง่ายต่อการปฏิบัติ สำหรับด้านอื่นๆ มีความเหมาะสมระดับปานกลางและน้อย

สุภาณี แสงอินทร์ (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มสถานศึกษาภาคตะวันออก พบว่าสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านการเตรียมการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการดำเนินการ และด้านการรายงานการประเมินตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มครูปฏิบัติการสอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มครูปฏิบัติการสอน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ด้านการเตรียมการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

เสาวลักษณ์ สังข์รูป (2545, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพ และปัญหาการดำเนินการประเมินผลภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 6 พบว่าสภาพการประเมินผลภายในโรงเรียน รายระบบ คือ 1) ระบบการวางแผนและปฏิบัติ

2) ระบบข้อมูลและการประมวลผล 3) ระบบการตรวจสอบผลการประเมิน 4) ระบบการรายงานผลการประเมิน และ 5) ระบบการใช้ผลการประเมิน ในภาพรวมทุกระบบอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ สภาพการประเมินผลภายในด้านระบบการวางแผนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ปัญหาการประเมินผลภายในของโรงเรียน ในภาพรวมระบบการวางแผน และปฏิบัติ ระบบข้อมูลและการประมวลผล ระบบการตรวจสอบผลการประเมิน ระบบการรายงานผลการประเมินและระบบการใช้ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นโรงเรียนขนาดกลางที่มีปัญหา การประเมินผลภายใน ด้านระบบการวางแผนและปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ซึ่งโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีสภาพการประเมินผลภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทุกระบบ

มนัสวีร์ โนนหัวรอ (2545, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินด้วงซึ่งมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงกระบวนการลำดับลดหลั่น พบว่า ผลการเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญของมาตรฐานหลัก ซึ่งมาตรฐานด้านผู้เรียนมีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ มาตรฐานด้านกระบวนการ และต่ำสุดมาตรฐานด้านปัจจัยผลการเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญ ของมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียน มีน้ำหนักสูงสุด มาตรฐานที่ 11,9 และ 1 ตามลำดับ มาตรฐานด้านกระบวนการ มีน้ำหนักสูงสุด มาตรฐานที่ 18,16 และ 17 ตามลำดับ มาตรฐานด้านปัจจัยมีน้ำหนักสูงสุด มาตรฐานที่ 22,23 และ 21 ตามลำดับ

กฤษณี เต็มเปี่ยม (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดของวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านปัจจัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ครูผู้สอนมีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีการเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรวุฒิ ณ ระนอง (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยระดับครูผู้สอน ปัจจัยระดับผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน คุณภาพการสอน วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ความเป็นผู้นำทางวิชาการ การนิเทศการศึกษา การจัดการสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ในภาพรวมอยู่ในระดับขั้นต่ำที่ยอมรับได้ ความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันภายในของสถานศึกษาที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ได้แก่ คุณภาพการสอน วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ส่วนที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้แก่ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และการนิเทศการศึกษาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

ของสถานศึกษาที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ระดับครูผู้สอน ได้แก่ คุณภาพการสอน ปัจจัยระดับผู้บริหาร ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

วิโรจน์ พวงอินทร์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า สภาพการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ทั้งโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้แก่การดำเนินการ การรายงาน และการเตรียมการตามลำดับ ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหาลู่อยู่ในระดับน้อย โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ การดำเนินงาน การเตรียมการ และรายงาน แนวทางการดำเนินการประกันภายในควรมีการพัฒนาความรู้และทักษะในการประกันภายในของครูโดยจัดอบรม หรือส่งอบรมศึกษาดูงาน นำความรู้ที่ได้รับมาขยายผล ควรมีการวางแผนการดำเนินการนี้เทศกำกับติดตาม เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ดำเนินการตามแผน และมีการรายงานการประกันคุณภาพภายใน

กาญจนา โตรุ่ง (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ และการศึกษาคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน พบว่าตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนที่ได้จากการพัฒนามีทั้งหมด 3 ด้าน 13 มาตรฐาน 63 ตัวบ่งชี้การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้นำองค์กรประกอบทั้ง 3 ด้าน มีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.89-1.00 ด้านกระบวนการมีค่าน้ำหนักมากที่สุดรองลงมาคือ ด้านปัจจัยนำเข้าและด้านกระบวนการ ตัวบ่งชี้ด้านต่างๆ มีความผันแปรร่วมกับตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน ผลการตรวจสอบความตรงตามสภาพจริงของคะแนนที่ได้จากตัวบ่งชี้คุณภาพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและตัวบ่งชี้คุณภาพของ สมศ. มีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์เท่ากับ .622 คุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนด้านปัจจัยนำเข้าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี

ผ่องพรรณ จรัสจินดารัตน์ (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาเกณฑ์ มาตรฐานการอาชีวศึกษา พบว่า สภาพปัญหาอุปสรรคของการกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน มาตรฐานอาชีวศึกษา มีปัญหาอุปสรรคในการใช้ตัวบ่งชี้การกำหนดเกณฑ์ร้อยละ 61.7 ปัญหา 3 อันดับแรก คือ ขาดตัวอย่างในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน ไม่มีผู้รับผิดชอบในการกำหนด เกณฑ์ ไม่ได้กำหนดรูปแบบของหน่วยการวัดค่าระดับของการตัดสินการประเมิน การพัฒนา และกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานข้อกำหนด ข้อกำหนดย่อย ตัวบ่งชี้ คำอธิบาย ข้อมูลประกอบการพิจารณา ข้อมูลประกอบการตัดสิน และเกณฑ์การตัดสิน ที่สถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้

บัณฑิต จันทร์ลุน (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร โดยศึกษาจากความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่าสภาพ และ

ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านผู้บริหาร ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ มาตรฐานด้านครู มาตรฐานด้านผู้เรียนและมาตรฐานด้านผู้บริหาร ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการดำเนินงานพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

นีโว (Nevo, 1995, pp.87-98) ได้ทำการศึกษาที่ประเทศอิสราเอลถึงการออกแบบกระบวนการพัฒนาบุคลากรโดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรจากสถานศึกษานำร่องและให้ผู้เข้ารับการอบรมซึ่งจะเป็นแกนนำในสถานศึกษากลับไปพัฒนาระบบการประเมินผลภายในสถานศึกษาของตนคือ เป็นการประเมินที่อิงโรงเรียน (school-based evaluation) โดยมีฐานการทำงานที่โรงเรียน เริ่มที่การสร้างทีมประเมินและทำการประเมิน จากนั้นสถานศึกษาเตรียมพร้อมที่จะให้นักประเมินภายนอกได้รับการแต่งตั้งมาตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน

เซนเดอร์, และคนอื่นๆ (Sander, et al., 1995, p.29) ได้ทำการศึกษาเรื่องการกำหนดมาตรฐานที่ต้องการประเมินพบว่าจุดอ่อนของการประเมินโรงเรียนคือ เน้นแต่การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการประเมินคุณลักษณะทางสังคม อารมณ์ จิตใจ สุขภาพและการพัฒนาอาชีพ ดังนั้นจึงควรให้มีการทบทวนปรับตัวบ่งชี้ให้ครอบคลุมลักษณะต่างๆ ให้มากขึ้น

บลูมิน (Blumin, 1988, Abstract) ได้ประเมินคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน โดยการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ เริ่มแรกศึกษาเอกสารเพื่อกำหนดมติในการประเมินคุณภาพ คือ ผลผลิตมูลค่าเพิ่ม (value-added) เนื้อหา โดยศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากเอกสารของวิทยาลัยและรายงานการประเมินตนเองของสถาบัน และจากการสัมภาษณ์อธิการของวิทยาลัยและคณะผู้บริหาร ขั้นตอนที่สามเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายและค่าสหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินคุณภาพของสถาบันต้องใช้เกณฑ์หลายมิติ
2. ในการประเมินคุณภาพของวิทยาลัยชุมชนเกณฑ์ที่สำคัญมาก คือ มิติด้านเนื้อหาและทรัพยากร ส่วนมิติที่สำคัญน้อยที่สุด คือ มูลค่าเพิ่ม
3. เกณฑ์ที่ผู้บริหารนำไปใช้ช่วยในการตัดสินใจมากที่สุด คือ เกณฑ์ผลิตผลน้อยที่สุด คือ มูลค่าเพิ่ม

4. ตัวบ่งชี้ในมิติด้านผลผลิต เนื้อหาและทรัพยากรถูกนำมาใช้มากที่สุด
5. เกณฑ์ในการชี้คุณภาพของสถาบันจะแตกต่างกันในแต่ละบริบท
6. ผู้บริหารจะมองคุณภาพในแต่ละด้านแตกต่างกันส่วนใหญ่แล้วจะมองคุณภาพในลักษณะของการดำเนินการมากที่สุด
7. เมื่อพูดถึงคุณภาพของสถาบัน ส่วนใหญ่มักจะนึกถึงคุณภาพของผลิตผลและชื่อเสียง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีความสำคัญในการผลิตทรัพยากรบุคคลทางการศึกษาที่ต้องมีความรู้ มีความสามารถทางทักษะวิชาชีพ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า การบริหารจัดการศึกษาภายในโรงเรียนจึงต้องคำนึงถึงคุณภาพ มีการควบคุม การตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ โดยโรงเรียนจะต้องมีระบบการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งการใช้ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ขนาดของโรงเรียนที่มีความแตกต่างกันอาจเป็นปัญหาอุปสรรคในการใช้ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบการวิจัยในการใช้ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกลุ่มภาคกลาง ซึ่งกรอบการวิจัย คือตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา 6 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

- มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา 9 ตัวบ่งชี้
- มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 12 ตัวบ่งชี้
- มาตรฐานที่ 3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 5 ตัวบ่งชี้
- มาตรฐานที่ 4 การบริการวิชาชีพสู่สังคม 2 ตัวบ่งชี้
- มาตรฐานที่ 5 นวัตกรรมและการวิจัย 3 ตัวบ่งชี้
- มาตรฐานที่ 6 ภาวะผู้นำและการจัดการ 3 ตัวบ่งชี้